

Handläggare
Sara Magnusson
Telefon: 08-508 05 178

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2015-01-29

04

Verksamhetsplan 2015 för Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden fastställer verksamhetsplan för år 2015 enligt förvaltningens förslag och överlämnar den till Kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden hemställer hos Kommunstyrelsen om 134,5 mnkr i omslutningsökningar.
3. Stadsdelsnämnden fastställer resultatenheter enligt bilaga 1 i tjänsteutlåtandet.
4. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering om 10,0 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar.
5. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering om 2,0 mnkr för skötsel och underhåll av Kyrkhamns och Grimsta naturreservat.
6. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering om 2,3 mnkr avseende projekt Case Manager ACT för att motverka hemlöshet, bilaga 8.
7. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering om 1,7 mnkr avseende projekt för att förebygga och minska hemlöshet, bilaga 9.
8. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om 5,5 mnkr för fyra projekt inom ramen för ytterstadsutveckling, bilagorna 10, 11, 12 och 13.
9. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om 3,2 mnkr för stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ärendet

Verksamhetsplanen har utarbetats av med medverkan av samtliga avdelningar. Enhetschefer och biträdande enhetschefer har medverkat till att formulera nämndens mål för året. Strategiska avdelningen har sammanställt planen.

Information enligt 19 § MBL har givits torsdag 15 januari 2015 och eventuell förhandling av verksamhetsplanen enligt 11 § MBL sker vid förvaltningsgruppens möte torsdag 22 januari 2015.

Innehållsförteckning

Inledning	5
1. Ett Stockholm som håller samman	11
1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor	11
1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande.....	13
1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan	15
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla.....	17
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar.....	23
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo.....	29
1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	29
1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	31
2. Ett klimatsmart Stockholm	35
2.1 Stockholm är klimatneutralt	35
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	36
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil	37
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	38
3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm	38
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	39
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	43
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	58
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering	58
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor.....	60
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	68
4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	69
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla.....	70
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande.....	72
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande.....	75
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning.....	76

Bilagor

- Bilaga 1: Blankettset sdn04*
- Bilaga 2: RoV Väsentliga Indikatorer 2015*
- Bilaga 3: RoV Väsentliga Processer 2015*
- Bilaga 4: Internkontrollplan 2015*
- Bilaga 5: Uppföljning av verksamheter 2015*
- Bilaga 6: Upphandlad verksamhet*
- Bilaga 7: Jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015*
- Bilaga 8: Ansökan Case Manager etc. 2015*
- Bilaga 9: Ansökan Hemlöshet 2015*
- Bilaga 10: Ansökan Ytterstadsutveckling_Trygghetsskapande insatser 2015*
- Bilaga 11: Ansökan Ytterstadsutveckling_Medborgarvårdar 2015*
- Bilaga 12: Ansökan Ytterstadsutveckling_Grimstahörnan 2015*
- Bilaga 13: Ansökan Ytterstadsutveckling_Föräldracoacher 2015*

Inledning

Socioekonomiska förutsättningar, pågående och planerade byggprojekt, befolkningsprognos, stadsdelens geografiska placering och möjlighet till rekreation är viktiga utgångspunkter för stadsdelsförvaltningens ordinarie verksamhet och prioriterade satsningar i arbetet med att bidra till stadsdelsområdets utveckling och till att kommunfullmäktiges inriktningsmål nås. Nedan redogörs för specifika förutsättningarna för Hässelby-Vällingby stadsdel. Därefter följer en sammanfattning i punktform av hur kommunfullmäktiges inriktningsmål ska uppnås.

Hässelby-Vällingby

Hässelby-Vällingby är en stadsdel där det finns betydande socioekonomiska skillnader mellan de olika områdena. I Hässelby Gård bor det mer än dubbelt så hög andel utrikes födda än i Kälvesta och Nälsta som har lägst andel utrikes födda. Grimsta har lägst andel invånare med eftergymnasial utbildning följt av Hässelby Gård medan Nälsta har högst andel följt av Kälvesta. Invånarna i Nälsta har även den högsta medelinkomsten medan invånarna i Hässelby gård har den lägsta medelinkomsten. I Kälvesta och Nälsta har endast 0,5 % av invånarna haft ekonomiskt bistånd vilket kan jämföras med Hässelby Gård där 13,6 % av invånarna haft ekonomiskt bistånd. Ohälsotalen är måttet på det genomsnittliga antalet sjukdagar som ersätts genom socialförsäkringen under ett år per person (sjuk- eller aktivitetsersättning, sjukpenning samt rehabiliterings ersättning). Lägst antal ohälsodagar per invånare finns i Kälvesta och Nälsta (14 vardera) medan Hässelby Strand är det område som har högst antal ohälsodagar (34) följt av Vällingby (30) och sedan Hässelby Gård och Grimsta (28 vardera). Valdeltagandet till kommunfullmäktige 2014 följer de socioekonomiska skillnaderna. I Kälvesta var valdeltagandet högst och i Hässelby Gård var valdeltagandet lägst.

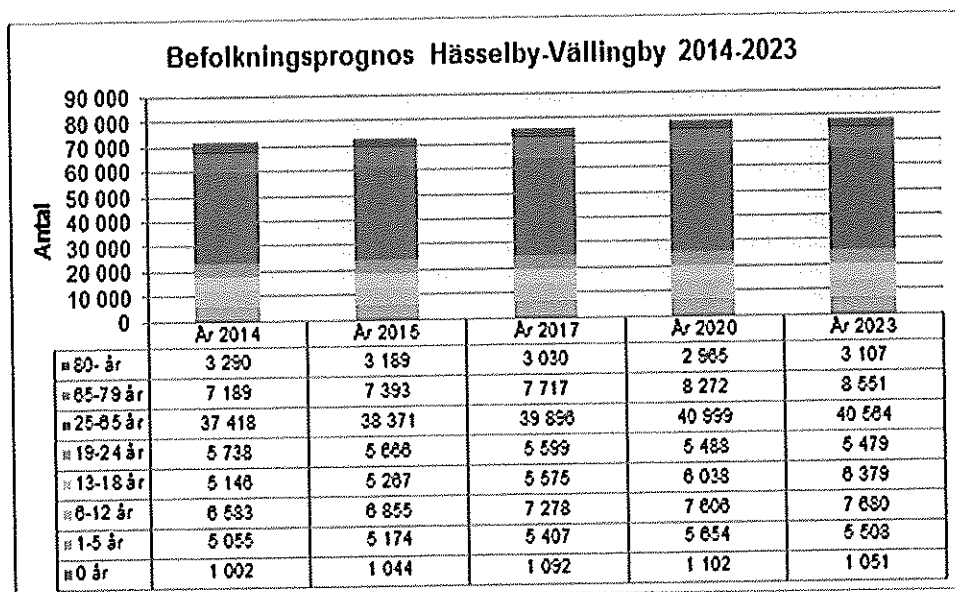
I jämförelse med hela Stockholms stad i genomsnitt har Hässelby-Vällingby högre andel utrikes födda invånare, lägre andel invånare med eftergymnasial utbildning, lägre medelinkomst, högre andel invånare som haft ekonomiskt bistånd och högre ohälsotal. Även valdeltagandet följer mönstret, i Hässelby-Vällingby uppgick valdeltagandet till kommunfullmäktige till knappt 74,9 % och i staden till 82,1 %. I 2010 års kommunalval uppgick valdeltagandet till 75,3 % i Hässelby-Vällingby och till 81,6 % i Stockholms stad, vilket innebär att valdeltagandet minskat i stadsdelen men ökat i staden totalt.

Socioekonomisk statistik Hässelby-Vällingby i jämförelse med staden

	Befolkning	Utrikes födda (%)	Eftergym- nasial utbildning (%)	Medel- inkomst 20-64 år	Ekonomiskt bistånd (%)	Ohälsot- al (antal dagar)	Valdel- tagande Kommun- fullmäktige (%)
Område / År	2013	2013	2013	2012	2013	2013	2014
Hässelby- Vällingby	69 463	28	38	307 600	5,3	24	74,9
Grimsta	4 456	40	30	237 300	6,8	28	67,3
Kälvesta	4 567	18	46	383 000	0,5	14	87
Nälsta	4 923	18	48	388 900	0,5	14	84,3
Räcksta	7 194	29	41	287 500	1,9	22	71,4
Vinsta	4 096	28	37	333 700	2	20	75,5
Vällingby	8 003	29	37	281 200	6,4	30	72,9
Hässelby gård	10 783	41	31	229 200	13,6	28	63,8
Hässelby strand	7 346	35	32	239 100	5,9	34	68,9
Hässelby villastad	17 883	18	42	382 700	2,4	18	83,3
På församl. skrivna	212	-	-	-	-	-	-
Stockholms stad	897 700	23	50	348 200	3,2	19	82,1

Källa: Sweco

Hässelby-Vällingby är en stadsdel i förändring. Befolkningen beräknas öka till drygt 78 000 med ungefär 9 000 personer år 2023 beräknat från 2013 års befolkningsmängd. Ökningen sker i alla åldersgrupper förutom i åldrarna 19-24 år samt 80-84 år som beräknas minska något. Antalet personer i åldersgruppen 80-84 år beräknas minska med omkring 100 personer per år till 2016 för att därefter minska med omkring 30 personer per år fram till 2018. Den största ökningen beräknas ske i åldrarna 45-79 år. Barn i åldern 1-5 år beräknas öka med totalt drygt 600 till år 2023 beräknat från 2013 års befolkningsmängd. Åldersgruppen 65-79 år beräknas öka med i snitt 150 personer per år fram till 2023.

Källa: Sweco

Flera byggprojekt för att skapa fler bostäder pågår och planeras i Hässelby-Vällingby. För närvarande byggs Vällingby Parkstad i Råcksta. I området pågår nybyggnation av radhus och lägenheter samt ombyggnation av Vattenfalls tidigare lokaler till bostäder. Det finns även planer för lokaler för service, handel och kontor i området. Kring Johannelundstoppen har ett helt nytt bostadsområde med förskola och annan service anlagts. Byggnationen kring Johannelundstoppen pågår. Även Hässelby Strand fortsätter att utvecklas. Där byggs nya bostäder och butiker. På längre sikt finns planer på att utforma ett nytt bostadsområde med småhus och flerfamiljshus i Riddersvik.

Hässelby-Vällingby är en stadsdel med närhet till skog och bad samt kultur- och fritidssupplevelser. Vid Mälaren ligger Grimsta naturreservat som sträcker sig mellan Hässelby och Södra Ängby. Planer finns på att även Kyrkhamns friluftsområde ska bli naturreservat. Längs Mälaren finns flera badplatser. I stadsdelen finns även simhall, ishall, fotbollsarena, ridhus och golfbana. I nära anslutning till Grimsta naturreservat ligger Hesselby Slott som under senare år anordnat musikfestivalen Stockholm Folk Festival. I stadsdelen finns god tillgång till butiker och samhällsservice. Utvecklingen av befintliga centrum pågår, bland annat i Hässelby Strand och Hässelby Gård. Vällingby centrum

Ett Stockholm som håller samman

Individ- och familjeomsorg

- Förebyggande och tidiga insatser för familjer med barn och unga utvecklas. Samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och polis fortsätter för att identifiera barn och unga som är i behov av insatser.
- Ett samordnat stöd till barn och unga som har behov av stöd från förskola, skola, hälso- och sjukvård och/ eller socialtjänst utvecklas för att rätt hjälp ska erbjudas utifrån en helhetssyn.
- Föräldrastöd i olika former utvecklas. Samarbete med SFI och förskolor utvecklas för att nå fler föräldrar med förebyggande stödinsatser.
- Samverkan med Utbildningsförvaltningen vid Hässelby Gårdsskolan och

Grimstaskolan fortsätter för ökad skolnärvaro och för att förhindra att barn och unga hamnar i utanförskap.

- Drogförebyggande arbete fortsätter i samarbete med skolor och fritidsgårdar för att nå ungdomar och föräldrar.
- Arbetet med sociala insatsgrupper fortgår i samverkan mellan socialtjänst, polis och skola i syfte att förhindra och förebygga kriminellt beteende hos unga.
- I syfte att minska och förebygga institutionsvård för enskilda med missbruk utvecklas förvaltningens öppenvårdsinsatser.
- Arbetsmetoder och stödinsatser utvecklas för ett bättre stöd till enskilda med dubbeldiagnoser och unga vuxna i missbruk och beroende.
- Samverkan med landstingets psykiatri och beroendevård fortsätter med målet att under året öppna en gemensam mottagningsfunktion i Hässelby Gård.
- Personer som är hemlösa erbjuds stöd och insatser för att på sikt nå ett stabilt och självständigt boende.

Förskola och fritid

- Satsningar görs i förskolan för att stärka barns språkutveckling och flerspråkighet. En personal per förskola utbildas till läsombud.
- Fler former för barnens inflytande i förskolan utvecklas för att ta till vara barnens idéer och intressen.
- Samverkan mellan förskola och skola fortsätter att utvecklas för att skapa bästa möjliga förutsättningar för barnen inför skolstart.
- Satsningar görs för att öka andelen förskollärare, bland annat revideras mentororganisationen för nyutexaminerade förskollärare.
- Förvaltningens parklekar utvecklas för att locka fler åldersgrupper, det sker bland annat genom samverkan med föreningslivet.
- Öppna förskolornas öppettider ses över i syfte att tillgodose behovet av en mötesplats för barn och föräldrar som har umgänge på helger.
- Arbetet fortsätter med att utveckla meningsfulla kultur- och fritidsaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.

Äldreomsorg

- Arbetet med att ytterligare öka förutsättningarna för äldres delaktighet i utformningen av den egna omsorgen fortsätter, bland annat genom att utveckla arbetet med genomförandeplaner.
- Boenderåd och andra forum för äldres inflytande på verksamheten på vård- och omsorgsboende samt servicehus utvecklas i dialog med de äldre.
- Satsningar görs på att utveckla måltiden på vård- och omsorgsboenden och servicehus för en ökad trivsel och bättre hälsa.
- Utevistelse och aktiviteter är rehabiliterande insatser för att äldre. Arbetet för att alla som bor på vård- och omsorgsboende ska erbjudas utevistelse och aktivitet utifrån den äldres egna önskemål och behov utvecklas. Förvaltningens öppna verksamhet, Växthuset, fortsätter arrangerat dagsutflykter för alla stadsdelens äldre.
- Förvaltningen fortsätter arbetet med stöd till anhörigvårdare i form av studiecirklar, träffar, uppsökande verksamhet och växelvård.

Stadsdelsmiljö

- Arbetet för att den fysiska och sociala miljön i stadsdelen ska vara trygg, välvårdad och bidra till en hög livskvalitet fortsätter utvecklas.
- Tre medborgarvärdar övergår under året från projektanställning till att ingå i förvaltningens ordinarie verksamhet.
- Ett samverkansavtal med den lokala polisorganisationen upprättas för ett utvecklat förebyggande trygghetsarbete.
- Mötesplatser och träfflokaler utvecklas i dialog med invånare och brukare för stärkt närdemokrati samt en trivsammare och tryggare stadsdel.

Ett klimatsmart Stockholm

- I samarbete med de kommunala fastighetsbolagen verkar förvaltningen för att energieffektiva lösningar väljs.
- Förvaltningen utvecklar arbetet för att minska miljöbelastningen från transporter och resor bland annat genom att minska transportbehoven med bil och öka resandet med kollektivtrafik, cykel och gång.
- Fordonsparken samordnas för en bättre och effektivare logistik.
- Arbetet med att sortering av matavfall fortsätter att utvecklas, enheter som tillhandahåller livsmedel ska där det är praktiskt genomförbart sortera ut sitt matavfall till biologisk behandling.
- Arbetet för att miljömässigt hållbara produkter ska väljas i första hand fortsätter, användningen av ekologiska livsmedel ska öka.
- Kriterier ska utarbetas för att undvika att barn utsätts för skadliga kemikalier i förskola och parklek.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Budgethållning och kvalitet

- Förvaltningen fortsätter arbetet för att säkerställa en hög prognossäkerhet och en budget i balans. Genom kontinuerliga utbildningsinsatser och dialog med enhetschefer ökar prognossäkerheten.
- Stödfunktionerna underlättar för kärnverksamheterna att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet bland annat genom tvärprofessionellt teamarbete.
- Dialogen med alla verksamheter och medarbetare om stadens målstruktur, förvaltningens budget samt verksamhetsplanering och uppföljning utvecklas för en ökad medvetenhet, ett ökat engagemang och en god kvalitet.
- Arbetet med egenkontroller och egna brukarundersökningar utvecklas för ett säkrare underlag vid utveckling av verksamheten och en hållbar ekonomi.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

- Särskilt fokus läggs på att bryta långvarigt bidragsberoende i familjer som har barn för att öka barns möjligheter till jämlika uppväxtvillkor. Samverkan mellan försörjningsstödsenheten, och utredningsenheten barn- och ungdom utvecklas för ökad helhetssyn i arbetet med barnfamiljer som behöver stöd till att klara sin försörjning.

- Unga vuxnas kontakt med socialtjänsten behöver förenklas, särskilt för de som är aktuella på flera enheter, därför ska förvaltningen under året utreda hur arbetet för målgruppen bäst bör organiseras.
- Förvaltningen samverkar med näringsliv och Stockholm Business Region för att skapa vägar in i arbetslivet.
- Nya och befintliga arbetsmetoder utvecklas för minskade bidragstider och effektivare stöd till enskilda att bli självförsörjande.
- Arbetsplatser tas fram inom förvaltningen för att minska behovet av ekonomiskt bistånd.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Diskriminering

- Arbetet för att motverka intolerans och diskriminering gentemot invånare, brukare och medarbetare utvecklas bland annat genom utbildningssatsningar för medarbetare och dialog med invånare.
- Fler enheter hbtq-certifieras.
- Som ett första steg för att säkerställa att det inte förekommer några skillnader i beslut om insatser på grund av kön ska vissa typer av beslut om insatser ses över under en månad.
- Arbetet för ett gott bemötande gentemot invånare, målgrupper och medarbetare fortsätter. Alla enheter upprättar en bemötandeplan i vilken tillgänglighet ingår.

Arbetsmiljö samt chefs- och medarbetarskap

- Arbetet för att sänka sjukfrånvaron är fortsatt prioriterat och sker bland annat genom strukturerade uppföljningar på enheter. Under året ska eventuella samband mellan sjukfrånvaro och olika yrkesgrupper granskas. Ett ökat fokus läggs på det hälsofrämjande arbetet och på att höja frisknärvaron.
- Aktiviteter genomförs för att involvera medarbetarna i verksamhetens utveckling då delaktighet, ansvar och personlig utveckling är en viktig faktor för en långsiktigt hållbar arbetsmiljö.
- Feriearbeten fortsätter erbjudas under skollov. Satsningar görs för att fler ungdomar med funktionsnedsättning ska söka och erbjudas feriearbete i förvaltningens verksamheter.
- Förvaltningens ledarutvecklingsprogram fortsätter nu med biträdande enhetschefer.

Barns rättigheter och arbete mot våld

- Arbetet för att barns behov ska uppmärksammas i allt arbete fortsätter och utbildningssatsningar genomförs för medarbetare om barnkonventionen.
- Informationssatsningar görs för att öka föräldrars kunskap om barnkonventionen och barns rättigheter. Föräldracoacher fortsätter arbeta uppsökande och i samverkan med barnhälsovården för att nå ut till fler föräldrar.
- Informations- och utbildningssatsningar för medarbetare, andra myndigheter och samverkanspartner genomförs i syfte att förebygga våld.

Tillgänglighet

- Arbetet för att stadens program för delaktighet ska genomsyra alla verksamheter utvecklas.
- Tillgänglighetsanpassning av förvaltningens lokaler genomförs stegvis.
- Arbetet med att ytterligare öka förutsättningarna för brukares delaktighet och inflytande över sin vardag fortsätter, bland annat genom att utveckla arbetet med genomförandeplaner.
- Olika forum för brukares inflytande på verksamheten på gruppboende och utvecklas i dialog med brukarna.

Demokrati och inflytande

- Dialogen med invånarna utvecklas för att öka invånarnas inflytande i stadsdelen och på längre sikt öka valdeltagandet.
- Förvaltningens dialog med stadsdelens ungdomar prioriteras och samarbetet med skolorna fortsätter för involvera barn och unga i stadsdelens utveckling.
- Förvaltningens information till invånarna utvecklas för att säkerställa att de får den information de har rätt till samt för att förtydliga hur invånarna kan påverka stadsdelsförvaltningens arbete och delta i den demokratiska processen.
- Kommunikationsstödet till enhetschefer utvecklas för att öka förutsättningarna för en tydlig och enhetlig kommunikation inom förvaltningen.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningens arbete för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas under inledningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

Alla barn har goda livsvillkor och möjlighet till utveckling. Förskolan är en viktig del i barns uppväxt och en förskoleplats erbjuds inom ramen för barnomsorgsgarantin, vilket innebär en garanterad placering inom tre månader från önskat datum. Barnomsorg på obekväm arbetstid tillgodoses utifrån föräldrarnas behov. En av förvaltningens förskolor har öppet på kvällar och helger. Förvaltningen följer nogsamt efterfrågan av barnomsorg på obekväm arbetstid för att anpassa tillgången på förskoleplatser. I samband med att vårdnadsbidraget upphör kommer föräldrar få riktad information om vad förskolan erbjuder.

Det finns åtta bemannade parklekar och dessa utgör en uppskattad mötesplats för föräldrar och barn. Verksamhet för hemmavarande föräldrar med barn erbjuds på två familjecenter med öppen förskola där det även finns tillgång till socialsekreterare för råd och stöd. Förutom den pedagogiska verksamheten för barnen finns olika gruppverksamheter för vuxna, till exempel föräldrautbildningar. Behovet av ändrade öppettider på familjecenter ska undersökas för att anpassas till besökarnas behov. Öppettiderna kan till exempel komma att ändras för att bättre anpassas till barn och föräldrar som har umgänge på helger.

Inför sommaren görs en särskild satsning när det gäller information om kollo i samarbete med närliggande stadsdelar. Förvaltningen kommer även fortsättningsvis erbjuda olika former av dagkollon i samarbete med föreningslivet och parklekarna då intresset för denna verksamhet fördubblats under senaste året.

Barn som växer upp i familjer som under lång tid är beroende av försörjningsstöd riskerar att hamna i utanförskap. När föräldrar ansöker om försörjningsstöd ska barnperspektivet beaktas vilket innebär att barnens behov uppmärksammas. Förvaltningen ska arbeta aktivt med att bryta ett långvarigt bidragsberoende i de familjer som har barn för att öka barnens möjligheter till jämlika uppväxtvillkor. Arbetet utgår från en helhetssyn där de vuxna får bästa möjliga stöd för att bli självförsörjande. Antalet barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd var i november 807 (preliminärt) vilket är en minskning i jämförelse med januari månad då antalet barn var 946.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	5 %	3,6 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheten att få barnomsorg på obekväm arbetstid.	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska öka den uppsökande verksamheten för att öka andelen barn inskrivna på förskolan.	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska göra en särskild informationssatsning kring kollo på andra språk än svenska	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Skillnader i barns och ungas levnadsvillkor utjämnas

Förväntat resultat

Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar. Behovet av barnomsorg på obekväm arbetstid tillgodoses.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Familjer med ekonomiskt bistånd får riktad information om kollo och sommarverksamhet som erbjuds i stadsdelen.	2015-01-01	2015-06-30
Antalet ansökningar om barnomsorg på obekväm arbetstid mäts och jämförs med beviljade beslut.	2015-01-01	2015-06-30
Familjer som har kontakt med Familjestödsenheten får riktad information om kollo och sommarverksamhet som erbjuds i stadsdelen.	2015-01-01	2015-04-30
Intresset för ändrade öppettider på familjecenter utreds efter hörande av besökarna.	2015-01-01	2015-04-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

Framtiden börjar i förskolan där en trygg och stimulerande miljö lägger grunden till ett livslångt lärande. I syfte att erbjuda en förskola med hög kvalitet uppmuntras förskolans medarbetare till vidareutbildning bland annat genom Skolverkets förskolelyft. Nya förskolechefer genomgår den statliga rektorsutbildningen. För att öka andelen förskollärare under perioden kommer mentororganisationen för nyutexaminerade förskollärare revideras med hänsyn till förändringarna i skollagen gällande legitimationen. Förskolechefen är ansvarig för att det finns en plan för introduktionsperioden vilket ökar förutsättningarna för förskolläraren att etablera sig i sin yrkesroll. En inventering av antalet förskollärare och barnskötare med kompetens inom genuspedagogik och normkritik genomförs under året för att skapa en bild av utbildningsbehov inom området.

Förvaltningens samarbete med högskolor och universitet genom deltagande i olika forskningsprojekt bidrar till en förskoleverksamhet som vilar på vetenskaplig grund. Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från en gemensam modell med mål- och resultatstyrning. Den ligger till grund för att skapa förutsättningar för en likvärdig förskola, där varje barn ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förmågor. Det nuvarande arbetssättet ska utvärderas och jämföras med andra för att säkerställa att rätt metod används.

Goda matvanor med näringsrik kost och regelbundna måltider är viktigt för barns hälsa, utveckling och välbefinnande. Eftersom matvanor följer med barn när de blir äldre är det viktigt att möjliggöra för barn att få goda matvanor så tidigt som möjligt. Förskolan erbjuder regelbundna måltider samt en varierad och näringsrik kost i en trevlig miljö där personalen förmedlar en positiv attityd till mat och måltider i enlighet med Livsmedelsverkets råd, Bra mat i förskolan.

Språk och matematik

Arbetet med språkutveckling är ett fortsatt prioriterat område. I samarbete med Kulturförvaltningen och biblioteken pågår en satsning på utbildning av läsombud. För att stärka barns språkutveckling och stimulera till läsning och berättande utbildas en förskollärare eller barnskötare per förskola till läsombud. De förskolor som har långt till ett bibliotek får besök av en bokbuss. Förskolornas medarbetare har tillgång till alla mediatekets tjänster med ett stort utbud av litteratur på olika språk. Interkulturalitet och flerspråkighet i förskolan uppmärksammas, förstärks och uppmuntras. Barnens olika erfarenheter, berättelser och tankar tas tillvara. En ny omgång av teaterföreställningen "Sagoväskan" som tar upp flerspråkighet erbjuds under våren.

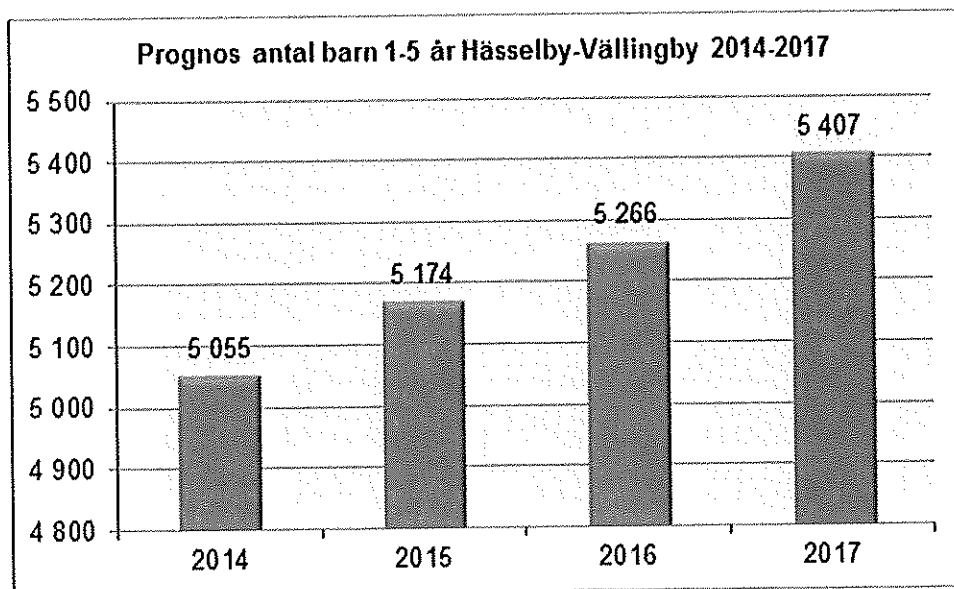
Förutom det grundläggande material som finns till exempel för bygg- och konstruktionslek ingår samtliga förskolor i vetenskapsakademiens "natur och teknik för alla" (NTA), vilket bygger på experimenterande med naturvetenskapliga fenomen. Detta bidrar till att barnen provar på olika teman och utvecklar matematiska begrepp. Utbildning av fler NTA-handledare fortgår under perioden. Backlura förskolor är engagerad i att under våren prova ut ett nytt experiment i tema ljus.

Förskolan erbjuder en väl genomtänkt utemiljö så väl som innemiljö eftersom detta främjar barns lust och nyfikenhet till lärande.

Barnomsorgsgaranti

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet barn i förskoleåldern fram till år 2017 med 352. Störst är ökningen i Råcksta genom nyetableringen av bostäder i Vällingby Parkstad.

Källa: Sweco

Förvaltningen har en långsiktig planering för att möta det ökade behovet av förskolor i takt med att antalet invånare blir fler. En förutsättning för att detta ska hålla är att de nya projekten färdigställs enligt plan. En förskola om åtta avdelningar färdigställs i Hässelby villastad under året. Nettotillskottet blir fyra avdelningar då en paviljong, med fyra avdelningar, avvecklas på grund av begränsat bygglov. Barnen flyttar till den nya förskolan. Förvaltningen följer stadens riktlinjer gällande barngruppernas storlek. Barnomsorgsgarantin ska hållas, vilket leder till att barngruppernas storlek kan variera under året. Efterfrågan tenderar att öka under våren och det kan då finnas behov av att ta in fler barn.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	39 %	39 %	År
Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik		fastställs 2015	År
Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	0 %	fastställs 2015	År
Andel nöjda föräldrar	85 %	85 %	År
Antal barn per grupp	16	16	År
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	År
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7	3,7	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden utveckla uppföljningen av personal och bemanning i såväl kommunala som fristående förskolor	2015-01-01	2015-12-31
Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans utreda vilka krav man kan ställa på kommunala och fristående förskolor för att öka andelen förskollärare	2015-01-01	2015-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan och skolan.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barnen utvecklar sina språkliga förmågor

Förväntat resultat

Alla barn har tillgång till ett utbildat läsombud. Andel nöjda föräldrar avseende barns språkutveckling ökar i jämförelse med föregående år.

Nämndmål:

Barnen utvecklar sina matematiska förmågor

Förväntat resultat

Andel nöjda föräldrar avseende barns matematiska utveckling ökar i jämförelse med föregående år.

Nämndmål:

Barnen utvecklas genom lek och lärande i en god pedagogisk miljö

Förväntat resultat

Andel föräldrar som anser att förskolan stödjer barns utveckling och lärande ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samtliga arbetslag utgår från mål- och resultatstyrningens systematiska uppföljning.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

Lärandet i förskolan utgår ifrån barnens intressen och erfarenheter varför det är viktigt att barnens intressen och idéer tas tillvara. Flera former för att skapa förutsättningar för barns inflytande är under utveckling såsom till exempel att ta med barnen i samband med den pedagogiska reflektionen och på utvecklingssamtal. Barn ska vid behov erbjudas riktat stöd så tidigt som möjligt för sin utveckling. Förvaltningens rutiner gällande ansökan om riktat stöd ska ses över. Syftet med översynen är att hålla nere administrationen och att säkerställa att barnets behov tillgodoses så fort som möjligt.

Föräldrar och vårdnadshavare ska ha god kännedom om förskolans arbete. Former för samverkan utvecklas så att vårdnadshavarnas nöjdhet avseende samverkan med hemmet ökar.

Under 2014 togs en handlingsplan fram i samverkan mellan kommunal förskola och grundskola. Planen konkretiserar hur stadens riktlinjer ska tillämpas lokalt. I planen finns bland annat riktlinjer kring överlämningssamtal, nätverksmöten med personal från förskola och skola samt riktlinjer för dokumentation som ska överlämnas till skolan. De lokala riktlinjerna tillämpas från och med hösten 2014. Revisionskontoret har granskat tre stadsdelsförvaltningars lokala planer varav Hässelby-Vällingbys är en. Utvecklingsområden som pekas ut är bland annat behov av fortsatt implementering av planen hos enheterna, formerna för dokumentation mellan förskola och skola samt formerna för pedagogiskt utbyte mellan förskola och skola. Arbetet med att förankra planen hos de fristående verksamheterna kommer fortsätta under året och en utvärdering kommer ske genom en föräldraenkät.

Under våren sker ett utökat samarbete mellan Backlura förskolor och skolor och ett arbetsbyte mellan lärare i förskoleklass och skola planeras. Syftet med arbetsbytet är att skapa bättre förutsättningar för barnen inför skolstart genom att lärarna ges möjlighet att få insyn i och bättre kunskap om varandras verksamheter.

Inom förvaltningen finns en finskspråkig förskoleavdelning. Dessutom finns tre förskoleavdelningar för barn med särskilda behov; en avdelning för barn med främst fysiska funktionshinder, en avdelning för barn med begränsningar inom autismspektrumtillstånd samt en avdelning för barn med kraftig allergi eller infektionskänslighet. Till dessa avdelningar kommer även barn från närliggande stadsdelar. En översyn sker av om de befintliga avdelningarna motsvarar efterfrågan på specialkompetens.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barnen har inflytande i förskolans verksamhet

Förväntat resultat

Andel nöjda föräldrar avseende barns inflytande ökar i jämförelse med föregående år. Andel föräldrar som anser att flickor och pojkar ges samma förutsättningar att utvecklas ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samtliga verksamheter arbetar utifrån en handlingsplan mot kränkande behandling. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-12-31
Vid byggande av nya förskolor ställs tillgänglighetskrav. (Program för delaktighet - 4)	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barnen är väl förberedda inför övergången till skolan

Förväntat resultat

Vårdnadshavare är nöjda med överlämning mellan förskola och skola.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsbyte mellan lärare i förskola och skola genomförs i Backlura förskolor och skolor.	2015-01-01	2015-05-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

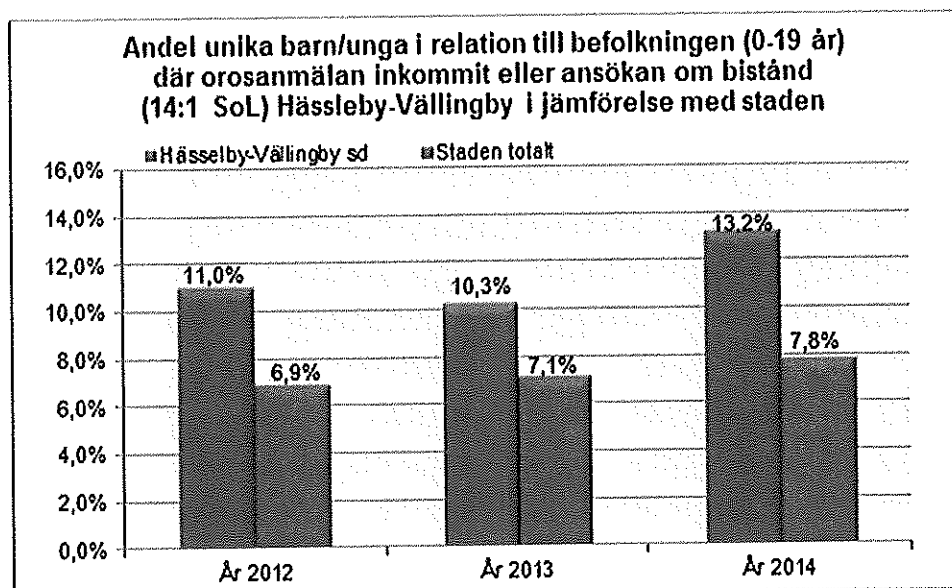
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Förvaltningen arbetar för att de som söker stöd och hjälp ges individuella insatser för att leva ett självständigt liv. Utgångspunkten i allt arbete är att skapa en relation som bygger på frivillighet. Arbetet utförs i delaktighet med den enskilde samt i samarbete med enheter inom den egna organisationen, andra myndigheter, privata aktörer och föreningar. Målgrupperna är föräldrar, barn och unga, samt personer med beroendeproblematik eller psykiska svårigheter som behöver stöd i sin livssituation. Barns och ungas behov är prioriterat i allt arbete.

Arbetet med att utveckla en evidensbaserad socialtjänst fortsätter. Verksamheten bedrivs utifrån kunskapsbaserade metoder, bedömningsinstrument, aktuell forskning samt med den enskilde individens delaktighet och självständighet i fokus. Individuella och systematiska uppföljningar genomförs systematiskt. Resultatet av inspektioner och granskningar tas tillvara och används i förbättringsarbetet.

Barn och unga

Anmälningar om oro för barn enligt socialtjänstlagen har ökat både i staden och i Hässelby-Vällingby under 2014 i jämförelse med 2013. Ökningen i Hässelby-Vällingby är dock större än i staden. Förvaltningen för månatlig statistik över samtliga orosanmälningar och inledda utredningar gällande barn och unga. I enlighet med Socialtjänstlagen, Socialstyrelsens föreskrifter och stadens riktlinjer inleds alltid utredning i de ärenden det framkommer uppgift om att ett barn kan ha utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående eller kan ha bevittnat våld eller andra övergrepp mot en närstående.

Källa: Sweco

Förebyggande och tidiga insatser

Familjer med barn och ungdomar som bedöms vara i behov av insatser får stöd genom Familjestödsenheten, förvaltningens enhet för öppenvård. Föräldrastödsutbildning erbjuds i olika former såsom ABC (Alla Barn i centrum), Komet eller Att vara förälder i Sverige. I ärenden där det finns uppgift om att föräldrar utsatt sitt barn för våld erbjuds föräldrarna kursen Tryggare barn, en kurs i lugnt föräldraskap. Möjligheterna att inrätta Familjecentraler där även mödra- och barnavårdscentral ingår kommer att utredas.

Projektet Utökad samverkan kring barnfamiljer startade 2014. Två föräldracoacher anställdes och hade till uppdrag att informera om och erbjuda förebyggande föräldrastöd bland annat genom att finnas på BMM och BVC mottagningar i stadsdelen. Under 2015 läggs fokus på att utveckla samarbetet mellan enheten för försörjningsstöd, SFI och förskolor i syfte att nå fler föräldrar i behov av förebyggande stödinsatser. En anställning som föräldracoach permanentas och projektmedel söks för ytterligare en tjänst.

Ungdomsmottagningen som drivs tillsammans med Bromma stadsdelsförvaltning och landstinget är välbesökt. Den utgör en viktig del för ungdomar när det gäller råd och stöd kring sex och samlevnad. För att göra ungdomarna mer delaktiga ses öppettiderna över för att på ett bättre sätt anpassas efter ungdomarnas önskemål. Huvudmannaskapet är i dag delat mellan kommun och landsting. Möjligheten att ha en huvudman för ungdomsmottagningen ska ses över.

Fältassistenterna arbetar förebyggande med unga mellan 12 – 17 år. Under 2014 ökades antalet fältassistenter till fyra. De har ett utvidgat uppdrag när det gäller hemmasittare och på uppdrag av familjebehandlare är de behjälpliga med att följa ungdomar till skolan. Fältassistenterna har idag schemalagd tid på en skola i stadsdelen. Detta har varit mycket positivt för både elever och lärare och arbetssättet utökas till flera skolor.

Familjer med barn och unga ska i första hand ges stöd i hemmet och kunna bo kvar i sin hemmiljö. Förvaltningen har tecknat en BUS-överenskommelse (Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd) med förskolan, Utbildningsförvaltningen och landstinget.

Överenskommelsen omfattar barn och ungdomar under 18 år som är i behov av samordnat stöd från förskola/skola, hälso- och sjukvården och/eller socialtjänsten. Målsättningen är att barn och ungdomar med behov av särskilt stöd ska få rätt hjälp utifrån en helhetssyn av barnets situation och med barnets bästa i fokus.

Samverkan skola och polis

En god skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som riskerar att hamna i ett utanförskap. En strukturerad samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och polis fortsätter utifrån det avtal som tecknats. Samverkan syftar till att tidigt identifiera barn och ungdomar som är i behov av stöd och insatser. Det pågående arbetet vid Hässelby Gårdsskolan och Grimstaskolan när det gäller ungdomar med hög frånvaro fortsätter i samarbete med utbildningsförvaltningen.

Sociala insatsgrupper

I samverkan mellan polis, skola och socialtjänst pågår arbetet med att förhindra och förebygga kriminellt beteende hos ungdomar och unga vuxna genom så kallade sociala insatsgrupper. Socialtjänsten har huvudansvaret för samverkan, som är individinriktad, och kallar in polis och skola utifrån varje enskild individs situation och behov. Målgruppen är unga som riskerar att rekryteras till kriminella nätverk eller utveckla en kriminell livsstil samt unga som behöver stöd för att lämna ett kriminellt nätverk eller en kriminell livsstil. De som riskerar att hamna i kriminalitet ska motiveras och ges stöd via lotsning till utbildning, praktik eller arbete. Arbetet kommer att ledas av en styrgrupp.

Familjehemsvård

Barnperspektivet förstärktes i socialtjänstlagen januari 2013 då det beslutades att barn som är placerade i familjehem ska ha en barnhandläggare. Detta för att säkerställa att barnens delaktighet och egen uppfattning om sin livssituation ska framkomma tydligt. Goda resultat i grundskolan är i sammanhanget den enskilt viktigaste skyddsfaktorn mot en negativ utveckling. Rutiner ska utvecklas för att följa upp skolresultaten för de familjehemsplacerade barnen.

Ensamkommande flyktingbarn

Antalet ensamkommande flyktingbarn förväntas fortsätta öka under året. För att säkerställa att dessa barn och ungdomar får stöd och hjälp i integreringen organiseras arbetet med särskilda handläggare som har kunskap inom området. Arbetet ska ske i nära samarbete med enheten för försörjningsstöd med målsättning att metoder utvecklas för ett bra mottagande av ensamkommande flyktingbarn.

Preventionsarbete

Resultatet av Stockholmsenkäten 2014 visar en fortsatt minskning av tobaks- och alkoholbruk. Däremot ligger narkotikamissbruket kvar på samma nivå och den tidigare trenden med minskad användning har avstannat. Ett fungerande preventionsarbete är ett fortsatt prioriterat område. Utbildningssatsningen som genomfördes i samarbete med Bromma stadsdelsförvaltning 2014, riktade sig till samtliga yrkeskategorier som arbetar med barn och ungdomar. Under året fokuseras på att nå föräldrarna och ungdomarna då de är centrala i det drogforebyggande arbetet. Satsningen sker genom samarbete med skolor och fritidsgårdar. I syfte att underlätta för föräldrar som behöver stöd i föräldrarollen ska en

informationsbroschyr tas fram. Broschyren ska ge samlad information om stadsdelsförvaltningens mötesplatser och stöd. En viktig del i det förebyggande arbetet är tillsynen av försäljning av tobak, och folköl för att begränsa försäljningen till underåriga och därmed uppnå en fortsatt minskning av tobaks- och alkoholbruk.

Vuxna

Missbruk och beroende

Under året utvecklas arbetsmetoder och stödinsatser för målgruppen med dubbeldiagnoser samt unga vuxna i missbruk- och beroende. Det är av stor betydelse att skapa effektiva arbetssätt och samverkan mellan vuxenheten, försörjningsstöd och barn- och ungdomsenheten när det gäller unga vuxna i missbruk. Öppenvårdsinsatser utökas för att minska och förebygga institutionsvård. Personer med missbruk stöttas att förändra sitt beteende och upphöra med eller minska sitt missbruk genom att delta i strukturell återfallsprevention, motivationsgrupper eller motiverande samtal.

Barn till missbrukare erbjuds stödgrupper. Planering av stödgrupper kommer ske i samverkan med andra förvaltningar för att på så sätt få ett bredare underlag och större möjlighet att kontinuerligt erbjuda stödgrupper.

Socialpsykiatri

Utveckling av psykiatri sker i enlighet med stadens handlingsplan. En gemensam mottagningsfunktion tillsammans med landstingets psykiatri och beroendemottagning planeras att starta en dag i veckan i lokaler i Hässelby gård med befintlig personal. Syftet är att erbjuda stöd på hemmaplan. I nuvarande gruppboendet Ekeby är medelåldern hög och många av de boende är över 65 år och ingår i äldreomsorgen. Nya boenden behöver tillskapas för att tillgodose behovet av grupp- och stödboende för yngre personer. Förvaltningen samverkar kontinuerligt med exploaterings- och stadsbyggnadskontoret samt bostadsbolagen i syfte att bevaka att behovet av bostäder med särskild service tillgodoses.

Hemlöshet

För att förhindra vräkningar bedrivs ett aktivt och nära samarbete mellan uppsökare, socialsekreterare, bostadsföretag och kronofogdemyndigheten. Personer som är hemlösa erbjuds stöd- och hjälpinsatser med målsättning att på sikt nå ett stabilt och självständigt boende. Varje vecka erbjuds fasta drop-in tider då enskilda kan få information och rådgivning i bostadsfrågor. Det finns en väl fungerande boendekedja med försöks- och träningslägenheter där boendestödet utgör en viktig del för att klara boendet och på sikt kunna överta kontraktet. Förvaltningen ingår i det stadsövergripande projektet Bostad först.

Budget- och skuldrådgivning erbjuds personer med hyresskulder. Familjer med osäkra boendeförhållanden är prioriterade för budget- och skuldrådgivning.

Förvaltningen har beviljats projektmedel under två år, 2014-2015, för arbete mot hemlöshet för utveckling av information/rådgivning och uppsökande arbete i boendefrågor med 1,7 mnkr för 2014 och 1,7 mnkr för 2015. Arbetet fortlöper enligt plan.

Förvaltningen ansöker om medel för att utveckla arbetssätt och metoder för att nå missbrukare med komplex problematik genom att utveckla arbetssätt i Case Management och stöd i eget boende. Arbetet utgår från Assertive Community Treatment (ACT) och Intensive Case Management (ICM). ACT är en evidensbaserad modell av öppenvård där ett behandlingsteam

genom mångsidiga insatser ger stöd till olika individer. Teamet är tvärprofessionellt och består vanligen av representanter och olika funktioner från öppenvårdspsykiatri, beroendemottagningen och kommunens socialtjänst. Ansökan avser två år med en beräknad kostnad av 2,3 mnkr årligen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	80 %	tas fram av nämnden	År
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	27 %	fastställs 2015	Tertial
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	80 %	80 %	År
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	80 %	tas fram av nämnden	År
Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri	50 %	tas fram av nämnden	År
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	15 %	25 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31
Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska förstärka det sociala arbetet exempelvis genom att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterarna.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barnfamiljer uppmärksammas tidigt och erbjuds stöd

Förväntat resultat

Ett varierat utbud av stöd och insatser erbjuds barnfamiljer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fältassistenterna har fasta tider på skolorna i stadsdelen för att etablera kontakt med lärare och elever.	2015-01-01	2015-12-31
Möjligheten att inrätta familjecentraler där även mödra- och barnavårdscentral ingår utreds.	2015-01-01	2015-05-31

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst arbetar gemensamt förebyggande för barns och ungdomars bästa

Förväntat resultat

Andelen orosanmälningar minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet inom individ- och familjeomsorgen präglas av en helhetssyn och överenskommelse om intern samverkan mellan enheter tas fram.	2015-01-01	2015-05-31
En plan tas fram som säkerställer att varje förskola och skola har en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.	2015-01-01	2015-03-31
Samverkansmöten mellan förskola, skola och socialtjänst genomförs minst 4 gånger under året.	2015-01-01	2015-12-31
Uppföljning görs årligen för att säkerställa att arbetet följer gällande samverkansplan mellan förskola, skola, polis och socialtjänst.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barn och unga som placeras har en trygg och säker vård och omsorg

Förväntat resultat

Barn som placeras utanför hemmet ska ha möjligheter till en god relation till sina föräldrar och, om det är det bästa för barnet, kunna återförenas med sina biologiska föräldrar. 87 % av placerade barn och ungdomarna avslutar grundskolan med godkända betyg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Metoder för att rekrytera familjehem utvecklas.	2015-01-01	2015-12-31
Vid uppföljning av placerade barn och ungdomar uppmärksammas särskilt resultatet i skolan.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barn och vuxna har ett varaktigt boende

Förväntat resultat

Antalet familjer och vuxna med tillfälliga boenden minskar. Andelen försökslägenheter som övergår till eget kontrakt ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Rutinerna för det vräkningsförebyggande arbetet revideras.	2015-01-01	2015-04-30

Nämndmål:

Ungdomars kriminalitet minskar

Förväntat resultat

90 % av de ungdomar som avslutat insatsen Sociala Insatsgrupp (SIG) har minskad kriminalitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Social insatsgrupp (SIG) erbjuds ungdomar i åldern 13-20 år för att minska och förhindra kriminalitet och drogmissbruk.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Personer med missbruk får stöd att uppnå ökad livskvalitet

Förväntat resultat

Personer som erhållit stöd och insatser är nöjda med dessa. Personer som erhållit stöd och insatser anser att de har en ökad livskvalitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
För att föräldrar till unga som missbrukar ska veta vart de kan vända sig för att få stöd tas en broschyr med samlad information om föräldrastöd fram.	2015-01-01	2015-04-30

Nämndmål:

Personer med psykisk funktionsnedsättning lever ett självständigt liv

Förväntat resultat

Personer är delaktiga och har inflytande över hur insatserna genomförs för att uppnå självständighet i vardagen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Det finns behov av att ta fram fler boendeplatser i grupp- och stödboenden för personer med psykiska problem.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Hållbar stadsutveckling

Förvaltningen framför vid remissyttranden i samband med programsamråd, detaljplanering samt annan lokal- och regional planering att en långsiktigt hållbar stadsutveckling beaktas. Det inkluderar också att bevaka att stadens behov av bostäder för personer med

funktionsnedsättning tillgodoses, både i den befintliga bebyggelsen och i nya projekt. Nya arbetsrutiner ska utarbetas för att i ett tidigare skede av planprocessen öka insynen för de lokala råden. Stadens samhällsplanering och stadsbyggande ska förutom att främja tillgänglighet, trygghet och social integration även underlätta att hållbara livsstilar utvecklas.

Under sommaren 2014 erbjöds medborgarna möjlighet att ägna sig åt stadsodling i Solursparken i Vällingby samt i Engelska parken i Hässelby Gård. Alla som anmälde sitt intresse fick tillgång till en pallkrage att odla i. Under 2015 har förvaltningen för avsikt att skapa och utveckla fler lokala odlingslotter på små outnyttjade eller underutnyttjade ytor. Under 2014 har ett flertal medborgarförslag lämnats till nämnden om att anlägga hundrastgård och fler utomhusgym. Förvaltningen kommer under året utreda möjligheterna för detta.

Trygghet

Polismyndighetens nya organisation träder i kraft successivt under 2015. Förvaltningen ska under året upprätta ett samverkansavtal med den lokala polisorganisationen. Avtalet utgår från en gemensam lägesanalys som tas fram i samverkan med polis, skola och andra aktörer. För att prioritera rätt i det förebyggande arbetet är det värdefullt att fånga invånarnas åsikter om den upplevda tryggheten. Staden gör regelbundet olika trygghetsmätningar vars resultat är en del för planeringen av arbetet. Ett annat sätt är områdesvandringar där invånarna kan påverka sin stadsdel för ökad trivsel och trygghet. Arbetet utifrån avtalet organiseras i lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) där en operativ arbetsgrupp tillsätts med deltagare bland annat från förvaltningen, polis och skola.

Under 2014 har ett antal trygghetsskapande insatser påbörjats för en ökad trygghet. Förvaltningen har sex medborgarvårdare som dag- och kvällstid rört sig i stadsdelsområdet och fört dialog med invånarna och inhämtat värdefull information om upplevelsen av trygghet. Medborgarvårdarnas uppdrag utvidgas under året till att inbegripa arbete med att utveckla det lokala demokratiarbetet.

Dialog pågår med andra förvaltningar som är verksamma i området att få en gemensam syn på stadsdelsområdets trygghetsskapande insatser och åtgärder. I detta arbete ingår att genomföra insatser och åtgärder vad gäller såväl den fysiska som sociala miljön. Bland annat fortsätter utvecklingen av motiverande gruppaktiviteter vid Vistet, förvaltningens träfflokal för personer med missbruk.

En bättre utomhusbelysning kan medföra en ökad trygghet för invånarna. I samverkan med Trafikkontoret ses därför stadsdelens belysning över, särskilt vid mörka gångvägar och passager.

Delar av det trygghetsskapande arbetet har finansierats av medel från ytterstadsutvecklingen. Under 2015 implementeras tre medborgarvårdare i ordinarie verksamhet genom medel för demokrati- och utvecklingsarbete. För resterande tre medborgarvårdare söks fortsatta projektmedel enligt bilaga. Möjligheterna till delfinansiering av medborgarvårdarna hos de fastighetsägare som finns representerade i stadsdelsområdet ska undersökas. Dessutom söks medel för implementering av de delar som under året bedrivits med ytterstadsmedel, se bilaga.

Säkerhet och krisberedskap

Förutom ordinarie säkerhetsarbete prioriteras under året arbetet med att utveckla och förbättra det systematiska brandskyddsarbetet. Alla tillbud och incidenter ska rapporteras i stadens incidentrapporteringssystem RISK. För att säkra att rapportering sker kommer utbildning ges

kontinuerligt till medarbetare och chefer.

Varje år gör förvaltningar och bolag en risk och sårbarhetsanalys, RSA. I analysen identifieras risker i förvaltningens verksamhet och aktiviteter tas fram för att öka förmågan att hantera dessa. Vid kriser i organisationer blir en tydlig och enhetlig kommunikation intern och extern viktig för att skapa ordning och reda i budskap. Under året läggs särskilt fokus på att öka kompetens och rutiner kring kriskommunikation. Förvaltningsledningen kommer under året genom en krisledningsövning öva förmågan att hantera en kris.

Parker och grönområden

Stadsdelens utemiljö ska främja innevånarnas hälsa och vara attraktiv och trygg samt bidra till en hög livskvalitet. Skötsel och underhåll, vinterväghållning samt renhållning av parker, lekparkar, naturområden, parkvägar, strandbad, plaskdammar, trappor och naturreservat utförs så att invånarna får ett välvårdat och tryggt stadsdelsområde. Bland annat genomförs slyröjning och i samverkan med Trafikkontoret ses belysning över.

Vattenkvalitetsprovtagning av strandbad och plaskdammar utförs enligt särskilda kontrollprogram. Naturvärden såsom ängsmark och eckbackar bevaras. Naturreservat och naturområden vårdas så att den biologiska mångfalden gynnas. Arbetet med försköning och skötselåtgärder i naturreservaten planeras fortsätta under 2015. Upprustningsåtgärder i Grimsta naturreservat planeras i samverkan med Miljöförvaltningen i syfte att öka biologisk mångfald. Entreprenaduppföljning för parkskötsel, barmarksrenhållning och vinterväghållning kommer att utvecklas vidare under året. Uppföljningen skall ske genom regelbunden dialog med entreprenör och tät uppföljning på plats. Förvaltningen söker medel om 2,0 mnkr för upprustning och skötsel av Grimsta och Kyrkhamns naturreservat.

Träfflokaler och mötesplatser

Träfflokalen Vistet som vänder sig till personer med missbruksproblematik erbjuder ett varierat utbud av aktiviteter, uppsökande arbete och stödinsatser. Samverkan sker med församlingar i Västerort och landstinget. Sedan sommaren 2013 har verksamheten utvecklats inom projektet Trygghetsskapande verksamheter där strukturerade eftermiddagsgrupper med motiverande innehåll har byggts upp. Projektmedel kommer att sökas för fortsatt implementering och utveckling av gruppverksamheterna. Avsikten är även att grupperna ska knytas närmare till den öppenvård som är under uppbyggnad i vuxenhetens regi. Förvaltningen avser att kunna erbjuda insatser som möter alla typer av missbruk i den miljö där personerna dagligen vistas.

Vid träfflokalen Kompassen, som vänder sig till personer med psykisk problematik, kommer ett hälsoinriktat arbete att genomföras med fokus på hälsa och kost. Detta sker inom ramen för de särskilda medel som tilldelats nämnden genom PRIO-plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa, vilken syftar till att förbättra livssituationen för personer med psykisk ohälsa.

Projektet Bibblerian är ett samverkansprojekt mellan stadsdelsförvaltningen och kulturförvaltningen som startade 2013. Verksamheten innehåller bland annat medborgarkontor (tidigare medborgarservice), bibliotek och kulturskola och har tillsammans bidragit till att göra kultur och service mer tillgängligt för medborgarna. Verksamheten permanentas 2015 och kommer att utgöra navet för demokratiarbetet i stadsdelen. Medborgarkontoret kommer tillsammans med stadsdelens medborgarvårdar att arbeta fram

metoder för att stärka närdemokratin. Lokaler kommer att erbjudas föreningslivet och externa aktörer till självkostnadspris. Barn och ungdomar i olika åldrar erbjuds läxhjälp. Förskolebarn erbjuds boklek och boksamtal. Under 2015 planerar Bibblerian även att utveckla verksamheten riktad mot äldre i form av inspirationsföreläsningar och kulturaktiviteter.

Projekt Grimstahörnan är samverkan mellan förvaltningen och Grimstaskolan och där skolan har huvudansvaret för verksamheten. Mötesplatsen startade hösten 2014 och syftet är att stärka gemenskapen och nätverksbyggandet i området och vara ett stöd för unga i sitt lärande. Grimstahörnan ska bidra till en trivsammare, tryggare och attraktivare stadsdel. Aktiviteter som planeras under året är bland annat vuxenvandringar, hälsoprojekt för arbetslösa kvinnor, samtalsgrupper för unga vuxna utan sysselsättning, IT för föräldrar, studiecirklar, temakvällar, miljöutbildning, läxläsning, läsklubbar, matteverkstäder mm. Barn och ungdomar 11-16 år är en viktig målgrupp. Ansökan om fortsatta projektmedel görs enligt bilaga.

Under 2014 har det genom projekten föräldracoacher och medborgarvårdar blivit tydligt att Smedshagen är ett område där det finns behov av att skapa flera mötesplatser. Samarbetet med fastighetsägaren i området har varit mycket positivt och det har nu utmynnat i att de inför 2015 erbjuder sig att bidra med en lokal som kan bli en träffpunkt för de boende i området. Förvaltningen kommer att fortsätta utreda möjligheterna att tillsammans med skolan skapa en mötesplats i Smedshagen på samma sätt som i Grimsta. I likhet med Grimsta avses fokus i Smedshagen också ligga på att höja gymnasiebehörigheten genom läxhjälp. Ungdomar kommer även att erbjudas hjälp med att skriva CV och personligt brev, ansöka om föreningsbidrag och starta egen verksamhet eller att ansluta sig till redan befintliga föreningar. Viss verksamhet kan också förläggas till Vita villan i Smedshagen, bland annat kommer föräldracoacherna att ha verksamhet där och därigenom fungera som en kompletterande träff- och mötespunkt i stadsdelen. Samverkan med närbelägna Hässelby villastads bibliotek och idrottsförvaltningen ska utvecklas under 2015 i syfte att kunna genomföra gemensamma aktiviteter i området.

Önskemål finns om en träningslokal för äldre. Förvaltningen ser över möjligheten att använda träningslokalen på Hässelby torg 20-22. Skolörtens servicehus har i dag ett utbud av aktiviteter för de boende. Under 2015 ses möjligheten över att även bjuda in äldre i området att delta i vissa av aktiviteterna.

Vid den öppna mötesplatsen Växthuset, som riktar sig till stadsdelens äldre, planeras en del aktiviteter att genomföras med hjälp av frivilliga och ideella organisationer. Några exempel är datautbildning, språkkurser, föreläsningar och promenader. Ett brukarråd (växthusrådet) har bildats för att ta tillvara på och utveckla de förslag på aktiviteter som växthusets besökare lämnar. Rådet har sju deltagare, fyra representanter från Växthuset besökare och tre från förvaltningen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	60 %	74 %	År
 Stockholmnarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	70 %	62 %	År
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum	2015-01-01	2015-12-31
 Kommunstyrelsen ska under 2015 göra en översyn med inriktningen att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras stadsdelsnämnderna. Parallellt ska en översyn göras av stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktning att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.	2015-01-01	2015-12-31
 Trafiknämnden ska, i samråd med stadsdelsnämnderna, ta fram prioriterade förslag för hur de medel som reserverats för reinvesteringar ska användas.	2015-01-01	2015-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med intresserade stadsdelsnämnder studera förutsättningarna för att införa direktvalda stadsdelsnämnder.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Krishanteringsförmågan är god

Förväntat resultat

Samtliga verksamhetsområden deltar i den årliga risk- och sårbarhetsanalysen. Det finns en tydlig struktur och övad organisation för det psykosociala omhändertagandet vid oönskade händelser. Krisledningen är övad och utbildad för att hantera oönskade händelser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Analys av hur internetbortfall och IT-avbrott påverkar verksamheten (RSA)	2015-01-01	2015-06-30
Analys av hur personalbortfall påverkar verksamheten exempelvis vid pandemier eller längre avbrott i kollektivtrafiken (RSA).	2015-03-31	2015-10-31
Analysa hur längre elavbrott påverkar verksamheten och ta fram åtgärdsförslag (RSA).	2015-04-30	2015-12-31
En handlingsplan för social oro utarbetas. (RSA).	2015-01-01	2015-03-31
En plan för omDispositionering av lokaler vid evakuering eller liknande utarbetas.(RSA).	2015-01-01	2015-06-30
Genomföra en krisledningsövning (RSA).	2015-01-01	2015-05-31
Utbildning och övning av enhetschefer inom krisberedskap och kriskommunikation (RSA).	2015-04-30	2015-10-31

Nämndmål:

Parker och grönområden är välbesökta och attraktiva

Förväntat resultat

Andel invånare som är nöjda med skötsel av parker- och grönområden ska vara minst 70 % (68 %).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Hänsyn tas till trygghetsaspekter vid parkupprustningar.	2015-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Informationsskyltar vid förvaltningens lekplatser samt föreningstavlor i stadsdelsområdet ses över och byts ut vid behov för ökad service och dialog.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Stadsdelsområdet utvecklas på ett hållbart sätt

Förväntat resultat

Samtidigt som förutsättningar skapas för fler att bo och verka i stadsdelsområdet bevaras och utvecklas attraktiva kvaliteter i livsmiljön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samverkan med stadens fackförvaltningar, berörda myndigheter, bostadsbolag samt medborgare i syfte att skapa en attraktiv livsmiljö i stadsdelsområdet utvecklas.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Trygghets- och säkerhetsarbetet är välorganiserat

Förväntat resultat

Ett samverkansavtal mellan polisen och stadsdelsförvaltningen upprättas. Ökad upplevelse av trygghet i medborgarundersökningar i jämförelse med föregående år. Alla enheter rapporterar alla incidenter och tillbud RISK. Alla enheter har ett dokumenterat systematiskt brandskyddsarbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En gemensam lägesbild tas fram i det lokala brottsförebyggande rådet.	2015-01-01	2015-06-30
En kommunikationsplan för det lokala brottsförebyggande rådet tas fram.	2015-01-01	2015-04-30
En operativ samverkansgrupp utses i det lokala brottsförebyggande rådet.	2015-01-01	2015-04-30
En utbildningsplan för samordnade utbildningar inom brand, hjärt- och lungräddning och första hjälpen tas fram.	2015-01-01	2015-06-30
Förvaltningen tar fram ett samverkansavtal med polisen.	2015-01-01	2015-11-30
Nulägesanalys av nyckelhanteringen inom förvaltningens avdelningar (RSA).	2015-04-30	2015-11-30
Utbildning inom RISK och arbetsskador erbjuds samtliga medarbetare	2015-01-01	2015-04-30

Nämndmål:

Träfflokaler och mötesplatser utvecklas

Förväntat resultat

Antalet besökare vid träfflokaler ökar. Besökare till träfflokaler och mötesplatser är nöjda.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Deltagarna vid Vistet och Kompassen är delaktiga och har inflytande över de aktiviteter och gruppverksamhet som erbjuds.	2015-01-01	2015-12-31
Fokusgrupper för besökare för att ökat inflytandet genomförs.	2015-01-01	2015-05-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Förvaltningen samverkar kontinuerligt med exploaterings- och stadsbyggnadskontoren samt bostadsbolagen i syfte att bevaka att behovet av bostäder med särskild service tillgodoses. Vid nya exploateringar samt vid om- och tillbyggnader i befintliga bostadsbestånd utreds eventuella behov samt möjligheter att anordna grupp- och servicebostäder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	tas fram av nämnden	År
Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	12	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till grupp- eller servicebostäder	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att minst fem procent av lägenheterna i exploateringsprojekt med minst 100 bostäder avsätts till omsorgslägenheter	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Behovet av bostäder med särskilt stöd och service tillgodoses

Förväntat resultat

Behovet av bostäder inom stadsdelsnämndens verksamhetsområden tillgodoses.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Inom stadsdelsförvaltningen finns åtta bemannade parklekar varav en, med djurhållning, drivs på entreprenad. Flera av parklekarna erbjuder korttidstillsyn för barn och ungdomar enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Parklekarna är tillsammans med öppna förskolorna uppskattade och efterfrågade mötesplatser för både barn och vuxna. Olika

former av verksamheter erbjuds under skolans lov, bland annat i form av dagkollo. Verksamheten står inför nya utmaningar att hitta fler samverkansformer för att fånga intresset hos olika åldersgrupper.

En ny upphandling av fritidsgårdarna trädde ikraft hösten 2014 med utökade kvalitetskrav på verksamheten samt utökat öppethållande. Vid främst två av fritidsgårdarna har en ökning skett av antalet besökare och förvaltningen ser över möjligheterna att öppna ytterligare en verksamhet för att möta inflyttningen i Vällingby Parkstad.

För barn och unga med funktionsnedsättning fortsätter arbetet med att utveckla ett meningsfullt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. En särskild fritidsgård riktad mot barn med olika former av funktionsnedsättning finns i stadsdelen, Backstage i Vällingby Centrum. Nätverket för barn och unga med funktionsnedsättning och deras fritid planerar aktiviteter som både vänder sig till denna målgrupp och som integrerar dem i befintliga verksamheter, bland annat lovverksamhet och dagkollo.

Under sommaren arrangeras fortsättningsvis dagkollo i olika former och med olika inriktning, till exempel äventyrs- och fotbollskollo. I samband med skollov organiseras aktiviteter och dagkollon där verksamheterna samarbetar med lokala föreningar. Sommarkolloverksamheten är viktig ur många aspekter. Den erbjuder dels en chans att uppleva natur och nya upplevelser, men skapar också förutsättningar för nya och fördjupade möten med nya kamrater och trygga vuxna i en annan miljö. Samarbetet med socialtjänsten, lokala föreningar och skolor förstärks och en satsning på nya former av kolloverksamhet görs exempelvis familjekollon samt dagkollon. Som ett komplement till stadens kolloverksamhet arrangerar olika föreningar dagkollo och andra fritidsaktiviteter som läger, utflykter och turneringar i stadsdelsområdet.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter		fastställs 2015	År

Nämndmål:

Barn och unga erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter

Förväntat resultat

Antal besökare i parklekarna ökar i jämförelse med föregående år. Antal barn och unga som deltar i kolloverksamhet ökar i jämförelse med föregående år.

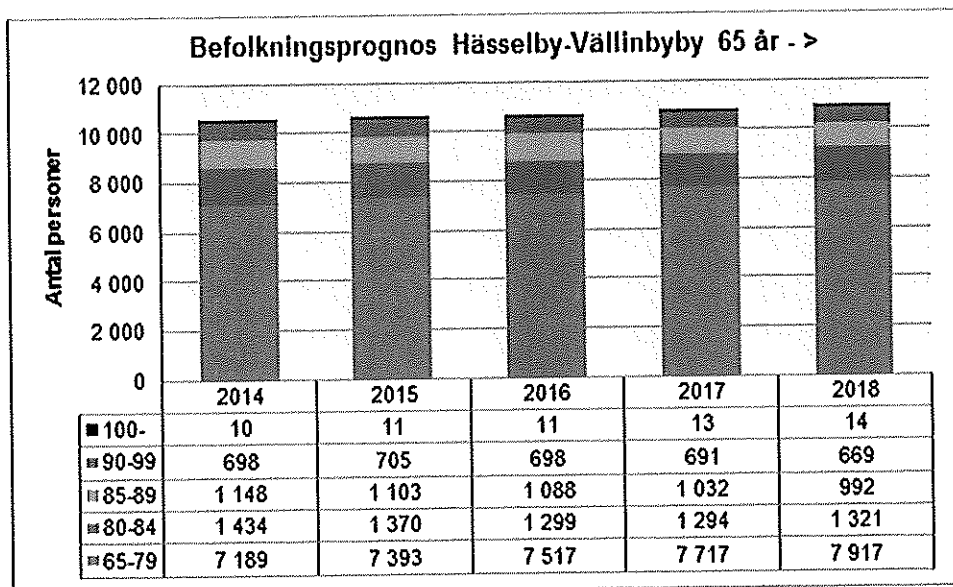
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn och unga med funktionsnedsättning ges möjlighet att delta i olika aktiviteter. (Program för delaktighet - 7)	2015-01-01	2015-12-31
I parklekarna görs en ökad satsning på aktiviteter som uppmuntrar barns och ungas engagemang och delaktighet.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Enligt Swecos prognos ökar antalet personer i stadsdelsområdet som är mellan 65 och 79 år med mellan drygt 100 till 200 personer per år fram till 2018. Antalet personer som är mellan 80 och 100 år i stadsdelsområdet kommer däremot att minska fram till 2018. Första året sker minskningen med cirka tio personer, därefter med omkring 30 personer per år.

Källa: Sweco

Omsorg av god kvalitet

Alla äldre har rätt att känna sig trygga, vare sig det är i det egna hemmet eller på ett särskilt boende. En stabil och hög personalkontinuitet är ett sätt för förvaltningen att arbeta för att de äldre ska känna sig trygga. Den äldre, eller den äldres företrädare, ska vara delaktig i utformningen av den äldres omsorg och service. Planeringen sker därför tillsammans och i genomförandeplanen beskrivs individuella, sociala, kulturella och andra aktiviteter. Insatserna ska, så långt det är möjligt, utföras enligt den äldres egna önskemål.

Kvinnor och män ska ha en likvärdig omsorg utifrån sina individuella behov. Inom myndighetsutövning ska förvaltningen se över om det finns könsskillnader i fattade beslut, exempelvis i beslut om särskilt boende.

Det är viktigt att anhöriga som vårdar en närstående ges stöd och avlastning. Stadsdelsförvaltningen har ett väl fungerande anhängstöd och kommer under 2015 att fortstätta arbetet med stöd till anhängvårdare i form av studiecirkel, träffar, uppsökande verksamhet och växelvård. Flera av dessa aktiviteter kommer även fortsättningsvis att hållas vid öppna mötesplatsen Växthuset. Stadsdelsförvaltningen har tillsammans med Bromma stadsdelsförvaltning två anhängkonsulenter. De samarbetar även med övriga anhängkonsulenter i västerortsregionen.

Stadsdelsförvaltningen arbetar med uppsökande verksamhet. Äldre personer över 80 år får genom brev, telefonsamtal, informationsmöten eller i vissa fall hembesök information om vad

det finns för hjälp att söka inom äldreomsorgen och vilka aktiviteter förvaltningen erbjuder.

Utevistelse och aktiviteter är viktigt för individens välbefinnande. Utevistelse och aktiviteter fungerar även rehabiliterande och kan hjälpa den äldre att behålla och förbättra sina funktioner till ett så självständigt liv som möjligt. Förvaltningen fortställer att arbeta med att alla som bor på vård- och omsorgsboende ska erbjudas utevistelse utifrån sina önskemål och behov. Växthuset har vid flera tillfällen arrangerat dagsutflykter för stadsdelens äldre, vilket de fortsätter med under året.

Alla äldre ska känna delaktighet. Ett sätt till delaktighet är möjligheten att framföra sina åsikter och synpunkter. Forum där äldre som bor på vård- och omsorgsboende eller servicehus har möjlighet att framföra sina synpunkter och åsikter är till exempel boenderåd och anhörigräffar. Även den årliga brukarundersökning som skickas ut till alla äldre som har insatser från hemtjänsten, bor i särskilt boende eller går på biståndsbedömd dagverksamhet ligger till grund för att lyfta fram de äldres åsikter och synpunkter. 2014 låg stadsdelens svarsfrekvens för brukarundersökningen mellan 40 och 60 procent. Enheterna ska analysera resultaten och arbeta för att fler ska svara på undersökningen för ett säkrare resultat.

En bra måltid kännetecknas av flera faktorer som tillsammans är viktiga för att individen. Enligt Livsmedelsverkets råd för måltider i vård, skola och omsorg ska en bra måltid bland annat vara trivsamt, god, näringsrik och hållbar. För många äldre i särskilda boenden är måltiden ett tillfälle för samtal och socialt samvaro. För att skapa en så bra måltid som möjligt fokuserar förvaltningens vård- och omsorgsboenden samt servicehus på att de äldre ska serveras en varierad, vällagad och näringsrik kost i en trivsamt miljö. Alla enheter har ett kök där boende, matleverantörer eller restaurangpersonal och medarbetare tar upp sådant som fungerar bra och vad som kan göras bättre kring maten och måltiderna. Möjligheten att laga mat på förvaltningens vård- och omsorgsboenden ska ses över i samråd med Micasa.

Uppföljning och dokumentation

Kommunala verksamheter och verksamheter som bedrivs på entreprenad följs upp genom ramavtalsuppföljningar enligt en modell framtagna av staden. Äldreboenden följs även upp genom individuella observationer. Metoden innebär att två observatörer besöker äldreboende tillsammans och observerar måltidssituationer, morgon- och kvällsomsorg och andra aktiviteter. Observatörerna återrapporterar resultatet till berörd enhetschef och avdelningschef, därefter följs resultatet upp.

För att det ska vara möjligt för äldre att bo kvar hemma och att säkerställa att de insatser som beviljats blir utförda är individuppföljningen prioriterad. När omsorgstagare har stora omvårdnadsbehov ska täta uppföljningar prioriteras för att säkerställa en god omsorg och öka möjligheten att bo kvar hemma. Biståndshandläggaren ska samverka med bostadsbolag kring frågan om bostadsanpassning. På så vis kan biståndshandläggaren informera den äldre om vilka möjligheter som finns till bostadsanpassning eller lägenhetsbyte. Under året planerar förvaltningen att mer frekvent samverka med och träffa bostadsbolag och landsting.

Under året övergår hälso- och sjukvårdsdokumentationen på vård- och omsorgsboenden till ett nytt dokumentationssystem. Nuvarande dokumentationssystemet Vodok ersätts med Life Care som är uppbyggt utifrån klassificeringssystemet ICF, ett nationellt fackspråk med standardiserade begrepp för beskrivning av en persons hälsa.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende		fastställs 2015	År
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	95 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	9	fastställs 2015	År
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	77 %	77 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	77 %	77 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	90 %	90 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska, i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna, utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna och äldrenämnden ska i samverkan ta fram ett system som ger en samlad bild av äldres synpunkter på äldreomsorgen i hela staden	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens utredning av arbetstidsförläggning och heltidsnorm för grupper med särskilt utsatta arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldrenämnden och kommunstyrelsen utreda om riktlinjerna är underfinansierade samt behov av justering med hänsyn till boendelöftet 85+	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska införa könsuppdelad statistik i verksamheten	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska se till att alla äldre kan välja kommunal hemtjänst och kommunal utförare av trygghetslarm	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden ta fram en tydlig rättighet till utevister i vård- och omsorgsboende	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över den långsiktiga kvalitetsuppföljningen och behovet att återinföra äldreomsorgsinspektörer respektive tillsynspersoner över social omsorg. Utredningen samordnas med kommunstyrelsens uppföljning av den fördjupade kvalitetsuppföljningen.	2015-01-01	2015-12-31
Äldrenämnden ska initiera en utvärdering av valfrihetssystemet och ersättningssystemet inom hemtjänsten för att skapa en mer hållbar organisation och öka inflytandet för de äldre och de anställda, i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Omsorgstagare med hemtjänst är trygga

Förväntat resultat

Andelen omsorgstagare som upplever sig trygga ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Personalkontinuiteten mäts under en period om 14 dagar och redovisas till stadsdelsnämnden.	2015-03-01	2015-03-31

Nämndmål:

Vård- och omsorgsboende och servicehus har en säker hälso- och sjukvård

Förväntat resultat

Minskat antal fall i jämförelse med föregående år.

Nämndmål:

Äldre på vård- och omsorgsboende har möjlighet till utevistelse

Förväntat resultat

Andelen äldre som givits möjlighet till utevistelse ökar i jämförelse med föregående år.

Nämndmål:

Äldre på vård- och omsorgsboende och i servicehusets restaurang samt omsorgstagare med hemtjänst har en trivsamt måltidssituation

Förväntat resultat

Den äldre som bor på vård- och omsorgsboende och äldre som besöker Skolörtens servicehus restaurang upplever måltiden som en trevlig stund på dagen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ser över hur måltiden på vård- och omsorgsboende och i servicehusets restaurang blir en trivsamt upplevelse på dagen.	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheternas kostråd har möte fyra gånger per år.	2015-01-01	2015-12-31
Fortbildning för medarbetare vid hemtjänsten om kostens betydelse för äldre.	2015-01-07	2015-10-31

Nämndmål:

Äldre på vård- och omsorgsboende och servicehus erbjuds regelbunden stimulans

Förväntat resultat

Äldre på vård- och omsorgsboende upplever att de får stimulans regelbundet i form av exempelvis sociala eller kulturella aktiviteter eller tid med kontaktperson eller annan personal.

Nämndmål:

Äldre på vård- och omsorgsboende och servicehus är trygga

Förväntat resultat

Andelen som upplever sig trygga ökar i jämförelse med föregående år.

Nämndmål:

Äldre är delaktiga i utformningen av sin vardag

Förväntat resultat

Resultatet avseende delaktighet i brukarundersökningen ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ser över hur de äldre kan bli mer delaktiga i planeringen och utförandet av insatser och hur och när de utförs.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Förvaltningens arbete för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas under inledningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

Genom energieffektiviseringar kan utsläppen av växthusgaser minska. Stadens mål är att minska energianvändningen i den egna verksamheten med minst 10 procent. Förvaltningen har en viktig roll i denna utveckling och ska vid större ombyggnationer och renoveringar i samarbete med de kommunala fastighetsbolagen verka för att energieffektiva lösningar väljs. Påverkan till följd av utsläpp från energianvändning ska minska genom energieffektivisering i förvaltningens lokaler.

Under året ska förvaltningen arbeta systematiskt för att minska miljöbelastningen från transporter och resor. Exempel på åtgärder är samordning av fordonsparken för en bättre och effektivare logistik. Fordonen ska vara miljöbilsklassade och köras på miljöbränsle.

Förvaltningen kommer under året att arbeta för att minska transportbehoven med bil för att istället öka resandet med kollektivtrafik, cykel och gång. I samband med att leasingavtal löper ut bedöms möjligheten att samordna användningen av befintliga bilar. En kartläggning genomförs i syfte att utreda vilka transportmedel som behövs för respektive verksamhet.

Enheter som serverar/tillhandahåller livsmedel ska där det är praktiskt genomförbart sortera ut sitt matavfall till biologisk behandling. Genomtänkt planering och logistik ska förhindra att livsmedel slängs i onödan. Papper samt förpackningar ska materialåtervinnas. Förvaltningen kommer använda sig av arbetsmetoder och modeller som prövas i hela staden. En samlad kompetens finns bland annat hos SISAB (Stockholms skolfastigheter AB) och hos Stockholm Vatten som ansvarar för Stockholms vatten- och avfallstjänster.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	60 %	fastställs 2015	År
 Andel elbilar	10 %	10 %	År
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Tertial
 Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	85 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår
 Elanvändning per kvadratmeter	32 kwh/kvm	32 kWh	År

Nämndmål:

Förvaltningen bidrar till ett klimatneutralt Stockholm

Förväntat resultat

De årsmål som satts upp för indikatorerna är uppnådda. Verksamheten bedrivs i enlighet med stadens miljömål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Dialog med SISAB och Stockholm vatten för erfarenhetsutbyte.	2015-01-01	2015-03-31
Enheter ska där det är praktiskt genomförbart, sortera ut sitt matavfall.	2015-01-01	2015-12-31
Etanol- och fordonsgasbilar ska tankas med det miljöbränsle de är avsedda för.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

Färre dubbdäck i stadstrafiken bidrar till renare luft. När dubbdäcken nöter mot asfalt rivs partiklar loss ur beläggningen och sprids i luften. Förvaltningens bilar körs med dubbfria däck under vintern.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel dubbdäck	0 %	tas fram av nämnden/s tyrelsen	År

Nämndmål:

Resor via gång- cykel och kollektivtrafik prioriteras

Förväntat resultat

Förvaltningens bilpark minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Elcyklar köps in.	2015-01-01	2015-12-31
Förvaltningens policy för resor med kollektivtrafik revideras.	2015-01-01	2015-03-31
Möjligheten för "cykelpool" med cykelservice utreds.	2015-01-01	2015-03-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Varor och tjänster som är miljömässigt hållbara ska väljas för att därigenom minska spridningen av farliga ämnen. Genom att öka användningen av ekologiska livsmedel bidrar förvaltningen till en minskad kemikalieanvändning. Andelen ekologiska livsmedel i den egna verksamheten ska under 2015 uppgå till minst 25 procent.

Under året kommer förvaltningen i samarbete med miljö- och hälsoskyddsförvaltningen utarbeta kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier inom förvaltningens förskolor.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	25 %	25 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31
 Konsumentrådgivningen ska ges ett uppdrag kring konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Vid inköp väljs varor och tjänster som är miljömässigt hållbara

Förväntat resultat

Andelen inköp av ekologiska livsmedel uppgår till minst 25 procent. Konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion finns och kommuniceras.

Nämndmål:

Barnen vistas i en giffri förskola och parklek

Förväntat resultat

Kriterier är framtagna för att undvika barns exponering av skadliga kemikalier inom förvaltningens förskolor och parklekar.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Förvaltningens arbete för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas under inledningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

Inom Hässelby-Vällingby byggs ett stort antal nya bostäder och med fler arbetsplatser i området skulle fler kunna få arbete i närområdet vilket i sin tur gynnar det lokala näringslivet. Dessutom finns inom stadsdelen utmaningar vad gäller sysselsättning och egen försörjning. En god samverkan mellan förvaltning, näringslivet och Stockholm Business Region (SBR) är en förutsättning för att kunna skapa vägar in i arbetslivet genom till exempel praktik. Ett forum för samverkan är näringslivsrådet som sammanträder minst 3 gånger under året.

SBR har fått i uppdrag att stötta stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att utveckla deras arbete med näringslivsfrågor där en del också är att se hur staden kan främja kvinnors och personer med utländsk bakgrunds företagande.

Nämndmål:

Förvaltningen samverkar med det lokala näringslivet.

Förväntat resultat

En god samverkan finns med det lokala näringslivet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen samverkar med SBR (Stockholm Business Region) i utvecklingsarbetet med lokala näringslivsfrågor.	2015-01-01	2015-12-31
Näringslivsrådet sammanträder enligt nämndens beslut.	2015-01-01	2015-12-31

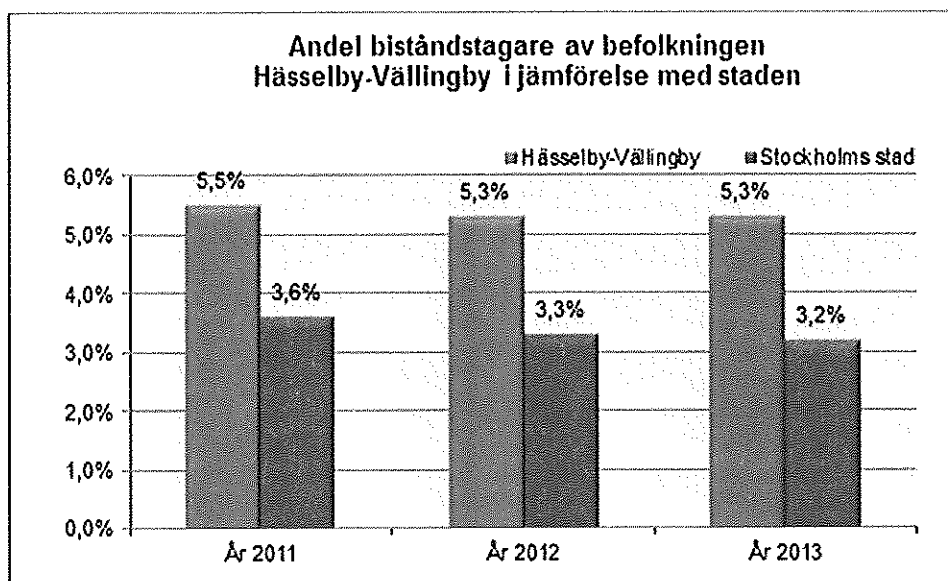

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

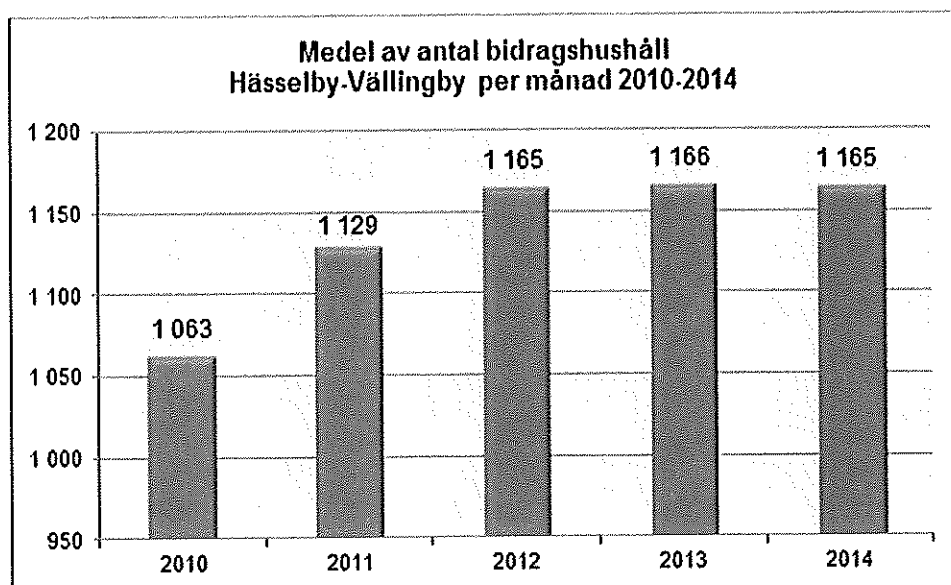
Ekonomiskt bistånd

Andelen biståndstagare har sjunkit i staden sedan 2011 fram till 2013. Hässelby-Vällingby följer trenden för staden med skillnaden att andelen biståndstagare har legat kvar på samma nivå åren 2012 och 2013.

Källa: Sweco

Under perioden januari- november 2014 har antalet bidragshushåll i genomsnitt varit 1165 per månad i Hässelby-Vällingby. Enligt Swecos prognos kommer antalet bidragshushåll att minska under 2015 och uppgå till 999 bidragshushåll per månad. Förvaltningen står inför en stor utmaning i arbetet med att personer ska bli självförsörjande. Arbetet ska utgå från en tilltro till individens förmåga att ta ansvar för att finna och tillvarata möjligheter till egen försörjning. Handläggningen ska genomsyras av ett tydligt fokus på den sökandes egna resurser samt på att tillhandahålla insatser som är individuellt anpassade och matchar den enskildes behov.

Källa: Sweco

Förvaltningen ska erbjuda visstidsanställningar, motsvarande 30 helårsanställningar, för att minska behovet av ekonomiskt bistånd. Arbetet har påbörjats och sker i nära samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen. Arbetsplatser ska tas fram inom samtliga verksamhetsområden.

Personer som ansöker om försörjningsstöd erbjuds stöd och täta möten med socialsekreterare för att bli självförsörjande. Arbetet utgår från ett helhetsperspektiv där den enskilde motiveras att genom arbete, studier eller annat försörja sig på egen hand. Ett större fokus läggs på att följa upp den enskildes handlingsplan och aktivitetsrapportering från Arbetsförmedlingen. Samverkan med Jobbtorg, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan intensifieras för att personer ska komma ut i egen försörjning. Till stöd i arbetet har förvaltningen en konsultläkare som medverkar i bedömning och kontakt med försäkringskassan. Under året fortsätter arbetet med att utveckla samarbetet med vårdcentraler och psykiatri med regelbundna träffar.

Det är av stor vikt att barnfamiljer får stöd och hjälp att klara sin egen försörjning och ett aktivt arbete fortsätter med de familjer som står långt från arbetsmarknaden och har uppburet försörjningsstöd under lång tid. Arbetet med ekonomiskt bistånd präglas av en helhetssyn där samverkan mellan barn- och ungdomsenheten och vuxnenheten är prioriterat. Skolorna uppmärksammar elever som har stor oro för föräldrarnas ekonomi. Försörjningsstödsenheten ska utveckla samarbetet med skolorna, i första hand med Grimstaskolan och Hässelby gårdsskolan, i syfte att arbeta med både barn, föräldrar och skola samtidigt.

På Medborgarkontoret finns möjlighet att använda datorer för att skriva sitt CV. Studie- och yrkesvägledning erbjuds av Jobbtorg varannan vecka. Språkcafé hålls flera gånger i veckan på Medborgarkontoret för att möjliggöra träning av svenska språket.

Förvaltningen har uppmärksammat att det finns behov att arbeta med unga vuxna mellan 18-24 år i en specialiserad grupp. De unga vuxna kan idag vara aktuella på flera enheter till exempel utredningsenheten barn och ungdom, vuxnenheten och försörjningsstödsenheten. Syftet med att ha en specialiserad grupp som arbetar med målgruppen är att öka samverkan

runt den unge för att öka hans eller hennes förmåga till ett självständigt liv. Ett annat syfte är också att förenkla den unges kontakter med socialtjänsten. Förvaltningen ska under första kvartalet utreda hur arbetet för den aktuella målgruppen kan organiseras.

Stadens enkätundersökning till personer med ekonomiskt bistånd genomfördes under augusti-september månad. Målgruppen var samtliga personer aktuella för ekonomiskt bistånd den 4 juni 2014. I Hässelby-Vällingby skickades 1 474 enkäter ut. Svarsfrekvensen var 34 %. Resultaten presenteras i fyra teman; bemötande och tillgänglighet, tydlighet och kompetens, delaktighet och rättsäkerhet. Hässelby-Vällingbys resultat följer de övergripande tendenserna i totalresultatet, skillnaden är dock att resultatet överlag är lite lägre än genomsnittet för staden. De svarandes generella betyg är 5,7 vilket ska jämföras med stadens snitt som är 6,0 på en 10-gradig skala. Förvaltningen ska vidta åtgärder inom samtliga fyra områden.

Arbetsmarknadsåtgärder

Personer som står långt från arbetsmarknaden och som inte bedöms vara redo för Jobbtorg eller som har återremitterats från Jobbtorg erhåller kartläggning och arbetslivsinriktad rehabilitering vid Arbetsforum, förvaltningens egen verksamhet för arbetsträning.

En särskild metod i form av ett kartlägningsinstrument används som en del i bedömningen för att erhålla Offentligt Skyddat Arbete (OSA). Målsättning är att personer går vidare från OSA-anställning till jobb eller insatser från Jobbtorg eller Arbetsförmedlingen och att antalet personer som under året erhåller OSA-anställning ökar. Under året fortsätter utveckling av metoder och arbetsträning som ett led i att personer blir självförsörjande.

Arbetsträningsplatser ska utökas för de som står långt från arbetsmarknaden i samarbete med föreningar och företag. På Kopparvårdens vård- och omsorgsboende startar ett café som drivs inom ramen för arbetsmarknadsåtgärder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	22 st	500 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	700 st	5100 st	År
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3 %	2,0 %	Tertial
 Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2 %	1,2 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga behovet av lokala jobbtorg ung och påbörja uppstart av två verksamheter	2015-01-01	2015-12-31

	Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31
	Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter.	2015-01-01	2015-12-31
	Stadsdelsnämnderna, äldre- och barnnämnden och arbetsmarknadsnämnden ska göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgsskolan att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Unga vuxna erhåller ett sammanhållet stöd i sin livssituation

Förväntat resultat

Andelen unga vuxna i behov av stödinsatser minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmetoder och organisation för arbetet med unga vuxna ses över.	2015-01-01	2015-03-31

Nämndmål:

Fler invånare i stadsdelen är självförsörjande

Förväntat resultat

Antalet hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd minskar. Antalet bidragshushåll i åldern 18-25 år minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens arbetsmarknadsåtgärder vidareutvecklas för att stödja personer att gå vidare till Jobbtorg, arbetsförmedling eller egen försörjning.	2015-01-01	2015-12-31
Långtidsarbetslösa erbjuds gruppaktiviteter via Bibblerian.	2015-01-01	2015-12-31
Alla enheter ska ha beredskap att erbjuda praktikplatser och ta emot praktikanter, även praktikanter med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet - 5)	2015-01-01	2015-03-31
Antalet visstidsanställningar följs upp månatligen.	2015-01-01	2015-12-31
Kartläggning av bidragshushåll där barn ingår och upprättande av individuella planer för att hushållen ska bli självförsörjande.	2015-01-01	2015-12-31
Utreda möjligheterna till att starta en verksamhet från dag 1 för unga arbetslösa.	2015-01-01	2015-03-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Budgethållning

Budgethållning är en förutsättning för kvalitet och stabilitet i verksamheten och ekonomiska prognoser och analyser ingår i berörda chefers ansvar och uppdrag. Målet om en budget i balans kräver en ständig avstämning och anpassning av verksamheten.

Förvaltningsledningens krav på budgetbalans för enheterna är tydligt förmedlad och utan undantag.

Under året gör alla enheter sina månadsrapporter och analyserar då kostnader och intäkter som underlag för prognos på årsutfallet. Vid befarade underskott vidtas åtgärder omedelbart och verksamheten anpassas utifrån de nya förutsättningarna. En förutsättning för detta är att prognoserna görs så säkra som möjligt. Åtgärder för att öka prognossäkerheten pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser och dialog kring prognosvariationer med enheterna i verksamheten.

Förvaltningen upprättar en sammanställning med månadsvis redovisning av utvalda parametrar inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd och förskola. Tillsammans med kostnadsutvecklingen kan prognos per verksamhetsområde upprättas utifrån kända fakta. Materialet redovisas för stadsdelsnämnden i månadsrapporterna.

Budgetansvariga stöttas i sitt budgethållningsarbete genom utbildning och genom att administrativa stödfunktioners resurser allokeras till de mest behövande, det vill säga där underskott befaras. Under föregående år bildade förvaltningens stödfunktioner tvärprofessionella stödteam för att effektivisera stödet till enheterna. En process för att stödteam, avdelningschef och enhetschef ska arbeta närmare varandra och tillsammans hitta effektiva och situationsanpassade lösningar på respektive verksamhets utmaningar har nyligen tagits fram. Arbetet utifrån den nya processen har påbörjats och kommer att fortgå under året. Varje månad uppdaterar stödteamen nyckeltal gällande bland annat sjukfrånvaro, budgetprognos och mer verksamhetsspecifika nyckeltal. Nyckeltalen, som redovisas per enhet, ska under året utvärderas och vid behov anpassas till respektive verksamhet för att avdelningarna och enheterna ska ha så stor nytta som möjligt av den information nyckeltalen ger.

Uppföljning, utveckling och kvalitet

Förvaltningens arbete med systematisk uppföljning och utveckling av verksamheten pågår fortlöpande i syfte att erbjuda en effektiv verksamhet med hög kvalitet. En lista över förvaltningens verksamheter och entreprenörers verksamheter som följs upp under året bifogas verksamhetsplanen.

Utöver ordinarie uppföljningar planerar förvaltningen fler insatser under året för att utveckla verksamheten och på så vis skapa en hållbar ekonomi. Under året ska förvaltningen dels arbeta med att stärka det förvaltningsövergripande kvalitets- och utvecklingsarbetet, dels med att stärka enheternas arbete med uppföljning och utveckling.

Förvaltningen ska underlätta för invånare, brukare och andra som tar del av verksamhet att lämna synpunkter till förvaltningen och att svara på brukarundersökningar.

Brukarundersökningarna har generellt sett haft en låg svarsfrekvens. Till exempel har stadens

brukarundersökning inom omsorgen av personer med funktionsnedsättning legat på svarsfrekvens kring 50 % de senaste åren. Enheterna har arbetat på olika sätt för att höja svarsfrekvensen vilket har lett till en liten men inte tillräcklig ökning av svarsfrekvensen. Arbetet för att öka svarsfrekvensen fortsätter under året. De verksamheter där det inte används centrala eller nationella brukarundersökningar ska arbeta med egna undersökningar anpassade till respektive målgrupp. Ett ökat antal synpunkter och svar i brukarundersökningar ger ett säkrare underlag vid utveckling av verksamheten. För att ytterligare stärka uppföljningsarbetet ska arbetet med egenkontroller utvecklas.

Under föregående år deltog fyra enheter och en enskilt driven enhet i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse och tre medarbetare deltog som examinatore. Enheterna som deltog har delat med sig av sina erfarenheter till förvaltningens andra enheter och planerar att delta i 2015-års kvalitetsutmärkelse. Förvaltningen fortsätter utveckla det interna stödet till de enheter som deltar.

För att bibehålla och stärka en god kvalitet i alla verksamheter och skapa en samsyn kring förvaltningens uppdrag är det nödvändigt att chefer och medarbetare har insyn i stadens, förvaltningens och den egna verksamhetens uppdrag och mål. Förvaltningen driver ett samordnat arbete för att öka medvetenheten om stadens målstruktur och om hur den egna enheten bidrar till kommunfullmäktiges mål. Till exempel gör stadsdelsdirektör tillsammans med berörd avdelningschef återkommande besök på enheterna där de träffar enhetschef och arbetsplatsombud för dialog om enhetens mål och resultat. Avdelningschef och stödteam stöttar alla enheter i arbetet med sina verksamhetsplaner. Enhetschef skapar möjlighet för medarbetarna att aktivt delta i arbetet med verksamhetsplanen och utveckling av den egna verksamheten. Enhetschef informerar även sina medarbetare om aktuellt budgetläge på arbetsplatsträffar. Arbetet med att sprida goda exempel samt att ta del av andras goda exempel fortgår. Spridningen av goda exempel möjliggör för enheter inom samma typ av verksamhet att inspireras av varandra och skapar möjlighet till insyn i hur andra verksamheter använder nya arbetssätt för att uppfylla sina uppdrag.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna	3,7 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	6 st	tas fram av nämnden	År
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Ekonomi är stark och budgeten är i balans

Förväntat resultat

Det ekonomiska utfallet är i balans med budgeten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Budgetansvarig chef ska varje månad lämna en undertecknad månadsprognos.	2015-01-01	2015-12-31
Budgethållningsåtgärder vidtas omedelbart vid underskott.	2015-01-01	2015-12-31
Enhetschef ska öka kunskapen hos medarbetarna kring hur verksamheten finansieras.	2015-01-01	2015-06-30
Medarbetarna ska involveras i arbetet med verksamhetsplan/budget.	2015-01-01	2015-12-31
Situationsanpassad uppföljning utifrån enheternas resultat.	2015-01-01	2015-12-31
Enhetschef informerar sina medarbetare om aktuellt budgetläge på varje APT.	2015-01-07	2015-12-31

Nämndmål:

Verksamheten är effektiv och har god kvalitet

Förväntat resultat

Fler svarar på brukarundersökningar. Andelen nöjda invånare, omsorgstagare, brukare, föräldrar till barn i förskolan och andra som kommer i kontakt med verksamheten ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter tar fram en åtgärdsplan utifrån resultat av brukarundersökningar.	2015-01-01	2015-12-31
Alla enheter upprättar en plan för hur verksamheten ska följas upp under året.	2015-01-01	2015-03-31
Dialog med enhetschefer om arbete med systematiska egenkontroller av verksamheten.	2015-01-01	2015-06-30
Förvaltningsövergripande riktlinjer för synpunkts- och klagomålshantering ses över och uppdateras.	2015-01-01	2015-04-30
Kontroll av om egna verksamheter och entreprenörer har åtgärdat eventuella brister i enlighet med uppföljning och åtgärdsplan.	2015-01-01	2015-11-30
Möjligheten att ta fram egna brukarundersökningar undersöks i dialog med enhetschefer vid de enheter där centrala eller nationella brukarundersökningar inte finns.	2015-01-01	2015-06-30
Nyckeltal utvärderas och anpassas utifrån respektive verksamhets behov.	2015-01-01	2015-06-30

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar stadsdelsnämnderna budget per verksamhetsområde enligt beslutat system för resursfördelning. Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Kommunfullmäktiges förslag till driftbudget för stadsdelsnämnden 2015 är netto 1 681,1 mnkr. Jämfört med ursprunglig budget 2014 har budgeten ökat med 76,7 mnkr, varav 27,8 mnkr inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning, 16,4 mnkr inom förskoleverksamhet, 16,3 mnkr inom äldreomsorg, 15,1 mnkr inom individ- och familjeomsorg och resterande inom övriga verksamheter.

Tilldelad budget innehåller inte några särskilda resurser för att täcka kostnader för nämnd, ledning och administrativt stöd. Det innebär att medel tas från respektive verksamhetsområde för att finansiera dessa verksamheter. I budget 2015 har 52,0 mnkr omfördelats från övriga verksamhetsområden, vilket motsvarar 3,09 procent av den totala budgetramen.

Investeringsbudgeten för 2015 är 7,6 mnkr, varav 2,8 mnkr är till maskiner och inventarier och 4,8 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Nedan följer sammanställning av budgeten och därefter en budgetredovisning per verksamhetsområde. Varje område inleds med en budgettabell för hela verksamhetsområdet. Därefter redovisas kort olika delverksamheter samt relevanta nyckeltal.

Budget 2015 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos 2014 (T2)	Utfall 2013
Nämnd- och förvaltningsadministration	52,0	0,0	52,0	42,4*	39,9
Individ- och familjeomsorg	202,6	-19,6	183,0	171,1	162,2
varav socialpsykiatri	54,8	-5,7	49,1	49,0	50,1
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	19,8	-0,2	19,6	20,8	19,1
varav avskrivningar och Internränta	2,9	0,0	2,9	2,4	2,0
Förskoleverksamhet	374,7	-19,5	355,2	334,8	313,1
Äldreomsorg	688,6	-111,6	577,0	563,9	558,5
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	349,0	-21,4	327,6	310,6	306,6
Verksamhet för barn, kultur och fritid	30,0	-0,7	29,3	26,2	24,6
Arbetsmarknadsåtgärder	18,3	-5,3	13,0	9,6	8,3
Ekonomiskt bistånd	128,2	-3,8	124,4	136,7	139,9
varav handläggning	32,3	0,0	32,3	31,3	31,5
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total drift	1 863,2	-182,1	1 681,1	1 616,1	1 572,2
varav omslutningsförändring	134,5	-134,5	0,0		
varav budgetjustering	0,0	0,0	0,0		

*Överskottet 2014 beror på respektiviteten avseende inköp, en del icke-budgeterade intäkter, lägre kostnader än beräknat gällande lokalunderhåll mm.

	Utgifter	Inkomster	Netto	Netto	Netto
Investeringar	7,6	0,0	7,6	15,4	14,9
varav stadsmiljöverksamhet	4,8	0,0	4,8	12,7	10,7
varav inventarier och maskiner	2,8	0,0	2,8	2,7	4,2

Nämnd- och förvaltningsadministration

Budget 2015	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Nämnd	2,0	0,0	2,0	
Administration	34,5	0,0	34,5	
Övergripande IT-omkostnader	11,5	0,0	11,5	
Övrigt	4,0	0,0	4,0	
Summa	52,0	0,0	52,0	42,4
varav omslutningsförändring	0,0	0,0	0,0	

Budgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 52,0 mnkr vilket är en ökning med 0,5 mnkr (0,97 %) jämfört med föregående år. Budgeten motsvarar 3,09 % av den totala budgetramen. Motsvarande andel 2014 var 3,21 %. Det prognostiserade överskottet 2014 beror på restriktivitet avseende inköp, en del icke-budgeterade intäkter, lägre kostnader än beräknat gällande lokaluunderhåll mm.

Individ- och familjeomsorg

Budget 2015	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Ledning	5,9		5,9	
Barn och ungdom	101,2	-4,7	96,5	
Vuxen	40,7	-9,2	31,5	
Socialpsykiatri	54,8	-5,7	49,1	
Summa	202,6	-19,6	183,0	171,1
varav omslutningsförändring	15,6	-15,6	0,0	

Socialpsykiatri

Budgeten för socialpsykiatri uppgår till 49,1 mnkr. Inom förvaltningen drivs i egen regi Boendestöd, Arbetscentrum och Kompassen som är en öppen verksamhet.

De personer som har insatsen stödboende utreds för eventuellt eget boende i form av träningslägenhet. Enheten ger stöd på hemmaplan i form av boendestöd och hemtjänst. Samarbete sker med landstingets psykiatriverksamhet för att personer ska kunna bo kvar i sin hemmiljö.

Socialpsykiatri

	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
Insats (antal)		Nov	Snitt/år	
Gruppboende	30	30	30	30
HVB	20,4	18	20	26
Stödboende	26,7	25	25	15

Barn och ungdom

Budgeten för barn och ungdomsinsatser uppgår till 96,5 mnkr. Planerade placeringar beräknas till 26,8 helårsplatser under 2015. Placeringar skall föregås av bedömningssamtal mellan utredningsenheten och familjestödsenheten innan placering görs.

Arbete mot våld i nära relationer skall prioriteras och för 2015 har det avsatts 4,7 mnkr.

Anmälningar/ansökningar som gäller barn/ungdomar som riskerar att fara illa ("orosanmälningar") och inledda utredningar på unika barn/ungdomar kommer under 2015 att redovisas en gång i månaden till sociala delegationen samt till stadsdelsnämnden i samband med månadsrapporterna. Under 2014 har det i genomsnitt inkommit 230 anmälningar/ansökningar per månad.

Barn och ungdom

Antal helårsplatser	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
		Nov	Snitt/år	
§ 12 Hem	1	0	0,9	1,2
HVB-hem	8	10	9,6	8
Stödboende	3	3	2,5	3,5
Jourhem	15	16	16,7	16

Vuxenenheten

Budgeten för vuxenenheten uppgår till 31,5 mnkr. Vuxenenheten har ett flertal klienter med långvarig problematik med missbruk, ofta i kombination med hemlöshet samt psykiatriska och fysiska besvär.

Enheten arbetar med övergång till träningslägenhet från dygnsplacering i stödboende.

Förvaltningen driver i egen regi Vistet som är en öppen verksamhet för vuxna missbrukare.

Vuxen

Insats (antal)	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
		Nov	Snitt/år	
Hem för vård och boende, HVB 1311	7,5	6	7,5	5
LVM och § 12-placeringar	2,4	3	2,3	2
Stödboende	19	12	18,6	24

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och räntor

Budget 2015	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Personalkostnader	2,4	0,0	2,4	
Parkentreprenad enligt betalplan	11,2	0,0	11,2	
Strandbad	1,7	0,0	1,7	
Parkunderhåll	1,6	0,0	1,6	
Koloniträdgårdar	0,0	-0,2	-0,2	
Avskrivningar och internränta	2,9	0,0	2,9	
Summa	19,8	-0,2	19,6	20,8
varav omslutningsförändring	0,2	-0,2	0,0	

Budgeten för stadsmiljöverksamhet inklusive avskrivningar och internränta uppgår till 19,6 mnkr. Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll, vinterväghållning samt renhållning av parker, naturområden, strandbad, koloniområden, parkvägar och naturreservat. Budgeten är minskad jämfört med 2014 vilket innebär att extra kostnadsmedvetenhet och restriktivitet avseende beställningar av tilläggsarbeten är nödvändigt för att upprätthålla budgetbalans. 2015 inför Stockholms stad komponentavskrivningar vilket medför att kostnaderna för avskrivningar kommer att öka då avskrivningstiderna förkortas jämfört med tidigare. Förvaltningen prognostiserar att avskrivningskostnaden 2015 ökar med 3,4 mnkr till följd av detta varför en budgetjustering om motsvarande belopp är nödvändigt för att kompensera för den ökade kostnaden.

Medel för naturreservat

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om 2,0 mnkr från centrala medelreserven för upprustning och skötsel av Grimsta och Kyrkhamns naturreservat enligt följande:

- Slyröjningar/gallringar för att hindra igenväxning,
- Vassklippning,
- Slätter/slyröjning av ängsytor,
- Genomföra upprustningsåtgärder i Kyrkhamn för ökad tillgänglighet (exempelvis anordna fler sittplatser och grillplatser och förbättra grusvägar in mot Görvälns naturreservat för att förbättra tillgängligheten mellan de två naturreservaten) och
- Genomföra upprustningsåtgärder i Grimsta naturreservat.

Förskoleverksamhet

Budget 2015

	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Förskolepeng till enheterna	260,4	0,0	260,4	252,0
Hyrer och lokaldrift	53,0	0,0	53,0	49,5
Lokalåtgärder	4,8	0,0	4,8	3,5
Barn i behov av särskilt stöd	32,5	0,0	32,5	34,4
Öppen förskola	2,3	0,0	2,3	2,0
Barnomsorgsavgifter	0,0	-19,5	-19,5	-19,2
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0	-9,7
Övriga kostnader	21,7	0,0	21,7	19,7
Summa	374,7	-19,5	355,2	332,2
varav omslutningsförändring	0,0	0,0	0,0	

Budgeten för förskoleverksamheten uppgår till 355,2 mnkr och är baserad på antalet inskrivna barn avläsningen den 31 mars 2014. Antalet barn i ålder 1-3 år uppgick till 884 barn och antalet barn i ålder 4-5 år uppgick till 1 632 barn. Slutlig justering av budget 2015 kommer att göras utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2015.

Förskoleschablonen har höjts med 2,0 procent jämfört med 2014. Pengen per barn i förskola utgår med 80 % av schablonen samt för barn i pedagogisk omsorg/familjedaghem med 94 % av schablonen. Förskolepengen ska finansiera alla kostnader förutom lokalkostnader samt förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration.

Medelsfördelningen för barn i behov av särskilt stöd avser egna specialgrupper, riktat verksamhetsstöd, köp av specialplatser samt handledning av specialpedagog eller annan specialkompetens. Totalt 32,5 mnkr. I medelsfördelningen ingår också ett belopp som fördelas till förskolorna utifrån socioekonomisk viktning. Beloppet är 22,0 mnkr för 2015.

Pengbelopp kr per barn och år

Förskolebarn	1-3 år	115 421	1-3 år Födda 2012 eller senare
	4-5 år	96 892	4-5 år Födda 2011 eller tidigare
Allmän förskola		46 050	
Familjedaghem	1-3 år	125 279	
	4-5 år	103 508	

Förskoleverksamhet

Antal inskrivna barn	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
		Nov	Snitt/år	
1-3 år fsk	873	1 317	1025	927
4-5 år fsk	1 611	1 120	1 404	1 528
1-3 år fdh	11	0	6	16
4-5 år fdh	21	0	13	26
Allmän fsk	12	12	12	18
Totalt	2 528	2 449	2 460	2 515

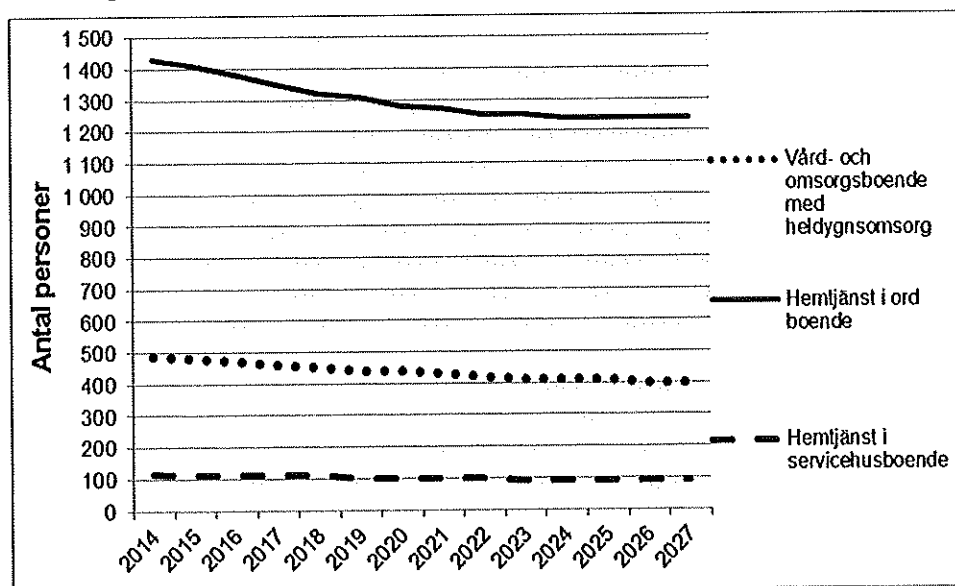

Äldreomsorg

Budget 2015

	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Hemtjänst och servicehus	226,8	-12,5	214,3	214,9
Vård- och omsorgsboende	385,8	-75,9	309,9	303,0
Dagverksamhet	6,1	-0,7	5,3	5,0
Övriga verksamheter	2,2		2,2	1,5
Ledning, biståndsenheten & gemens.adm.	32,9		32,9	28,0
Hyror	31,6	-22,5	9,1	8,5
Övrigt	3,2		3,2	3,0
Summa	688,6	-111,6	577,0	563,9
varav omslutningsförändring	93,1	-93,1	0,0	

Budgeten för äldreomsorg uppgår till 577,0 mnkr. Verksamhetsområdets budgetram har ökat med 16,3 mnkr (2,9 %) jämfört med 2014. Priserna/ersättningarna till egna och externa utförare av hemtjänst, vård- och omsorgsboenden samt för dagverksamheterna inom valfriheten fastställs av kommunfullmäktige. Priserna har räknats upp med 4,0 %, 2,1 % respektive 3,0 %. Höjningen medför ökade kostnader om ca 16,4 mnkr för beställarenheten. En viktig extern faktor för budgethållning är att behov och efterfrågan minskar i enlighet med Swecos prognos.

I ovanstående diagram visas utvecklingen av det framtida behovet per insats. Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet personer över 65 år öka med 1,0 % (103) jämfört med år 2014. I budget 2014 budgeterades utifrån befolkningsprognosen behovet av vård- och omsorgsboendeplatser (VoB-platser) till 450. Utfallet i december 2014 var 522 VoB-platser, det vill säga 72 platser över budget. Budgeterade VoB-platser 2015 är 480. Enligt befolkningsprognosen bedöms behovet av VoB-platser endast minska med 10 platser. För att nå en budget i balans gällande VoB-platser är det viktigt att rätt beslut om VoB och hemtjänst fattas.

I budgetsiffrorna ovan är budgethållningsåtgärder om totalt 24,0 mnkr inräknade. Åtgärderna består av:

- Införa ärendedragningar med enhetschef/biträdande enhetschef vid beslut om hemtjänstinsatser.
- Samtliga nyprövningar och ansökningar följs upp veckovis för att säkerställa rätt insats och omfattning på individnivå.
- Servicehusärenden läggs på två biståndshandläggare som följer upp samtliga beslut om hemtjänsttimmar.
- Inför ärendedragningar av ansökningar om vård- och omsorgsboende lämnas utredning till enhetschef/biträdande enhetschef för granskning vilket ger bättre förutsättning för rätt beslut vid ärendedragning.
- En ny organisation säkerställer kontinuiteten mellan biståndshandläggare och brukaren vilket leder till ökad kännedom om brukarens behov.

Inför 2015 finns en överkapacitet av personal inom den kommunala hemtjänsten. Orsaken är minskade intäkter till följd av minskat antal kunder. För att undvika att överkapaciteten övergår till reell övertalighet samverkar enheterna bland annat med förskolan för att eventuellt kunna erbjuda arbete inom barnomsorgen. Personalen erbjuds också vårdbiträde- eller undersköterskeutbildning. Viktigt är att vid behov av vikarier inte använda sig av timanställda utan att först se över möjligheten att använda sig av överkapaciteten av fast anställd personal.

Budgethållningsåtgärderna följs upp veckovis.

Insatser enligt SoL för äldre

Antal timmar eller	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
Antal heltidsplatser		Nov	Snitt/år	
Hemtjänst timmar		*	*	38 305
Hemtjänst i servicehus	7 000	6 866	7 335	7 700
Vård- och omsorgsboende	480	516	483	450

*Inga säkra uppgifter finns tillgängliga

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budget 2015	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Biståndsbedömning	14,6	0,0	14,6	14,0
Insatser för personer med funktionsnedsättning	334,4	-21,4	313,0	310,0
Summa	349,0	-21,4	327,6	324,0
varav omslutningsförändring	21,4	-21,4	0,0	

Budgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 327,6 mnkr. Verksamhetsområdets budgetram har ökat med 14,2 mnkr (4,7 %) jämfört med 2014. Budgetramen består av en preliminär tilldelning som består av schablonersättningar för nivåbedömda LSS-beslut i form av korttidsvistelse, boende, boendestöd och daglig

verksamhet. Den preliminära tilldelningen grundar sig på höstmätningen 2014. Slutlig budget fastställs i samband med tertialrapport 2/2015. Den andra delen av budgetramen är ett fast anslag som ska täcka resterande kostnader för verksamhetsområdet bl.a. kostnader för insatser enligt SoL, även de delar av LSS insatser som inte omfattas av schablonersättningen samt transporter. Under 2014 ökade kostnaderna för insatser till personer som belastar det fasta anslaget. Bland annat överstegs kostnaderna för boende enligt SoL med 5,7 mnkr. För att nå en budget i balans kommer åtgärder att vidtas för att bland annat rätt insatser beviljas gällande hemtjänst och boende enligt SoL.

Schablonersättningarna till nämnderna samt LSS-ersättningarna till utförare (peng) fastställs av KF. Schablon och peng för barn- och vuxenboende höjs med 2,1 procent, korttidsboende och daglig verksamhet med 4,6 procent samt boendestöd med 3 procent. Kostnaderna för boende enligt LSS täcks inte alltid av schablonersättningen vid köp av plaster utanför ramavtal. En av de redovisade åtgärderna nedan är uppföljning av dessa placeringar för att minska kostnaderna.

Enheten för biståndshandläggning kommer fortsätta att arbeta med systematisk uppföljning av insatsernas genomförande och kvalitet, för att säkra att målet med insatsen når väntad effekt. Denna åtgärd har givit effekt under 2014 varför detta arbetssätt fortsätter.

I budgetsiffrorna ovan är budgethållningsåtgärder om totalt 16,0 mnkr inräknade. Åtgärderna består av:

- Fortsatt systematisk genomgång av
 - insatser i ordinärt boende för att säkerställa rätt insats och omfattning på individnivå
 - samtliga insatser med personlig assistans enligt LSS och
 - placeringar på boende enligt SoL för att säkerställa att insatsen är den rätta.
- Fortsatta prisförhandlingar med utförare gällande barnboende och vuxenboende. Samt erbjuda de som bor på enheter utanför stadens valfrihetssystem plats inom stadens egna och upphandlade verksamheter.
- Personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som i dag bor i gruppboende kommer i ökad grad erbjudas träningslägenheter och boendestöd.

Budgethållningsåtgärderna följs upp veckovis.

Insatser stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antal personer/timmar	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
		Nov	Snitt/år	
Hemtjänst timmar		*	*	4500
Hemtjänst nattbesök		*	*	0
Hemtjänst personer	150	150	147	155
Personlig assistans LSS timmar	2800	2 595	3 024	1 190
Barn- och vuxenboende	131	131	131	124
Daglig verksamhet	248	248	246	237
*Inga säkra uppgifter finns tillgängliga				

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Budget 2015

	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Fritidsverksamhet	12,4	0,0	12,4	10,2
Fältverksamhet	3,4	0,0	3,4	2,8
Parklekar	8,1	0,0	8,1	7,3
Kulturverksamhet	1,5	0,0	1,5	0,6
Kultur- och föreningsbidrag	0,9	0,0	0,9	1,0
Konsumentvägledning	0,3	0,0	0,3	0,3
Kollo	3,0	-0,7	2,3	3,6
Övrigt	0,4	0,0	0,4	0,4
Summa	30,0	-0,7	29,3	26,2
varav omslutningsförändring	0,7	-0,7	0,0	

Verksamhetsområdets budget uppgår till 29,3 mnkr vilket är 0,2 mnkr mindre jämfört med 2014. Verksamhetsområdet består av fritidsverksamhet, fältverksamhet, parklekar, kulturverksamhet, kultur- och föreningsbidrag, konsumentvägledning samt kollo. Under 2014 tilldelades extra medel till kollo i samband med tertialrapport 1 tack vare en donation.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Budget 2015

	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2014 (T2)
Försörjningsstöd	128,2	-3,8	124,4	136,7
varav handläggning	32,3	0,0	32,3	31,3
Arbetsmarknadsåtgärder	18,3	-5,3	13,0	9,6
Summa	146,5	-9,1	137,4	146,3
varav omslutningsförändring	3,5	-3,5	0,0	

Budgeten för ekonomiskt bistånd uppgår till 124,4 mnkr vilket är en minskning med 5,2 mnkr jämfört med föregående år då budgeten var 129,6 mnkr.

Antal bidragshushåll har budgeterats med 1 014 per månad för 2015. Under perioden januari - november 2014 var antal bidragshushåll i genomsnitt 1 163 per månad. För att uppnå budgetbalans är budgethållningsåtgärder för att minska antalet bidragshushåll och kostnaderna för utbetalt bistånd respektive andra kostnader relaterade till ekonomiskt bistånd nödvändiga.

I budgetsiffrorna ovan är budgethållningsåtgärder om totalt 15,8 mnkr inräknade. Åtgärderna består av:

- Ökat antal visstidsanställningar inom arbetsmarknadsförvaltning.
- Minskat försörjningsstöd tack vare visstidsanställningar.
- Ökad besöksfrekvens.
- Aktivitetsrapportering/bättre uppföljning av arbetssökande.
- Intensifierat arbete med tak över huvudet-garanti (TÖG) och höga hyreskostnader.

- Utnyttja alla OSA-platser.
- Internkontroll av samtliga ärenden som remitteras från mottagningsgruppen till försörjningsstödsenheten för att säkerställa att de ärenden som bedöms vara berättigade till bistånd utreds.
- Nyanställda socialsekreterare ska under en tidsbestämd period handledas i arbetet med ekonomiskt bistånd av metodutvecklare.

Budgethållningsåtgärderna följs upp veckovis.

För år 2015 söker förvaltningen fortsatt medel för hemlöshetsprojekt.

Ekonomiskt bistånd

	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
		Nov	Snitt/år	
Antal hushåll	1 014	1 098 (prel)	1 163	1 123
Kostnad (tkr/mån)	8 000	8 376	9 431	8 686

Arbetsmarknadsåtgärder

Budgeten uppgår till 13,0 Mnkr för arbetsforum, OSA, feriearbetare och visstidsanställningar. Hässelby-Vällingby erhåller 2,4 mnkr för feriearbetare. Ytterligare medel kommer att tilldelas från central medelreserv i samband med avstämningsärendet för att kunna erbjuda fler ungdomar feriearbete. I budget 2015 finns även 3,3 mnkr avsatt för visstidsanställningar tänkta för att arbetslösa personer som uppbär ekonomiskt bistånd skall komma ut i arbete och därmed få bättre möjlighet till egen försörjning.

Arbetsmarknadsinsatser

	Budget 2015	Utfall 2014		Budget 2014
		Nov	Snitt/år	
OSA	25	21	22	25
Visstidsanställningar	30	-	-	-
Feriearbeten (inkl. extra budgetmedel)	700			780

Investeringar

Parkinvesteringar

Under 2015 utförs investerings- och reinvesteringsarbeten i parkmark för 4,8 mnkr. Specifikation av investeringar framgår av blankett i bilaga.

Utöver ovanstående summa föreslår förvaltningen att nämnden ansöker om 10,0 mnkr från central medelreserv för följande tillgänglighetsinvesteringar:

- Tillgänglighetsanpassade parkbänkar
- Asfaltering och övrig tillgänglighetsanpassning av parkvägar
- Tillgänglighetsanpassade trappor
- Tillgänglighetsanpassning av lekplatser
- Tillgänglighetsanpassning av badplatser

Om ansökan inte beviljas blir effekten att ovanstående tillgänglighetsprojekt ej blir utförda under 2015 då ordinarie investeringsbudget inte har utrymme för detta.

Under 2015 kommer även medel från central medelreserv avseende reinvesteringar att fördelas. Trafiknämnden har uppdraget att prioritera och fördela dessa medel baserat på inskickade underlag från alla berörda nämnder.

Maskiner och inventarier

Nämnden har tilldelats en budget för investeringar av maskiner och inventarier om 2,8 mnkr. En investering är, enligt stadens anvisningar, en anskaffning av en anläggningstillgång med ett värde över ett basbelopp och ett bestående värde i tre år eller mera. Driftbudgeten belastas sedan, i sedvanlig ordning som vid alla investeringar, med kapitalkostnader under anläggningstillgångens beräknade livslängd.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt.

Resultatenheter

I samband med verksamhetsplanen skall nämnden ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatenheterna får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. En förutsättning är att resultatenheten uppfyllt sina åtaganden.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anmäler följande resultatenheter 2015:

Förskoleverksamhet

- 301 Grimsta förskolor
- 302 Vällingby förskolor
- 303 Råcksta förskolor
- 304 Nälsta-Vinsta förskolor
- 306 Björnboda-Sörgården förskolor
- 309 Maltesholm-Smedhagen förskolor
- 310 Loviselund förskolor
- 311 Hässelby Gård förskolor
- 312 Trollboda-Smedhagen förskolor
- 314 Backlura förskolor

Äldreomsorgen

- 558 Skolörtens servicehus
- 566 Profilboendet Liviagården

Betydande projekt som inte är investeringar

Inte aktuellt.

Budgetjusteringar

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

Drift

- Projekt för att förebygga och minska hemlöshet 1,7 mnkr för 2015 (se bilaga)
- Hemlöshetsprojekt "Case Management ACT" 2,3 mnkr för 2015 (se bilaga)
- Medel för naturreservat 2,0 mnkr (se kommentar under nämndens ekonomiska förutsättningar)

Investeringar

- Medel för tillgänglighetsinvesteringar 10,0 mnkr (se investeringar)

Inga av ovanstående budgetjusteringar är inkluderade i redovisad nämndbudget. Alla är av den beskaffenhet att om de inte beviljas blir effekten att aktiviteterna inte blir utförda då de inte ryms inom ordinarie budget.

Omslutningsförändringar

Nämndens budgetomslutning förändras genom försäljning av verksamhet till staten, andra stadsdelsnämnder och kommuner samt genom tilldelning av externa projektmedel. Detta är inte beaktat i kommunfullmäktiges budgetram utan tas upp i verksamhetsplanen och redovisas till kommunstyrelsen. Nämndens kostnader/intäkter beräknas öka med 134,5 mnkr enligt tabell nedan.

Ökade kostnader/intäkter för	Kostnader	Intäkter	Netto
(mnkr)			
Individ- och familjeomsorg	15,6	-15,6	0,0
Äldreomsorg	93,1	-93,1	0,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	21,4	-21,4	0,0
Stadsmiljöverksamhet	0,2	-0,2	0,0
Verksamhet för barn, kultur och fritid	0,7	-0,7	0,0
Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder	3,5	-3,5	0,0
Summa	134,5	-134,5	0,0

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningens arbete för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas under inledningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Centrala värden i förvaltningens verksamheter är demokrati, delaktighet, respekt och förståelse för andra. Dessa värden är också utgångspunkten för det som kallas ett interkulturellt förhållningssätt. Ett interkulturellt förhållningssätt handlar om att olika personer har en ömsesidig förståelse för varandras olika kulturer. Ett interkulturellt förhållningssätt är ett vedertaget sätt att arbeta med och motverka diskriminering och rasism.

Under året gör förvaltningen en utbildningssatsning kring interkulturellt förhållningssätt för chefer och medarbetare vid avdelningarna för äldre och funktionsnedsatta, individ och familjeomsorg respektive för förskola, fritid och kultur. Syftet med utbildningen är att hitta framkomliga vägar att praktiskt omsätta ett interkulturellt förhållningssätt i den vardagliga verksamheten för att motverka intolerans och diskriminering. Det förhållningssätt som präglar oss har betydande inverkan på vårt bemötande. Satsningen på att arbeta utifrån ett interkulturellt förhållningssätt är på så vis nära sammankopplat med förvaltningens fortsatta arbete med bemötande som påbörjades föregående år. Under året ska några stödfunktioner vid förvaltningen gå stadens utbildning, Att utveckla bemötande, för att få ytterligare verktyg i det övergripande arbetet med bemötande och utveckla stödet till enheterna. Enheterna fortsätter arbeta med bemötande gentemot invånare, respektive målgrupp och mot varandra som medarbetare. I det arbetet ska de bland annat upprätta en bemötandeplan där de beskriver hur de ska arbeta med frågan under året samt hur de ska arbeta för att skapa och stärka en kultur där målgruppen är i centrum.

Arbetet med att öka medvetenheten om demokrati och diskriminering sker även genom dialog med invånarna vid förvaltningens olika mötesplatser, till exempel i Bibblerian och på Växthuset.

Förvaltningen lägger ett särskilt fokus på hbtq-frågor under året (homosexuella, bisexuella, transpersoner och queer) i form av utbildning och certifiering. Västerorts ungdomsmottagning är sedan tidigare hbtq-certifierad genom RFSL. Under året planerar förvaltningen för att två förskoleenheter, en parklek, ett profilboende för äldre samt att fältassistentverksamheten ska hbtq-certifieras. En hbtq-certifiering innebär att organisationen arbetar strategiskt när det gäller bemötande och respekt mot arbetskamrater och målgruppen oavsett kön, ålder eller sexuell läggning.

Alla brukare med funktionsnedsättning ska ha inflytande i utformningen av sin vardag. Kvinnor och män ska ha en likvärdig omsorg utifrån sina individuella behov. Inom myndighetsutövningen ska förvaltningen se över om det finns könsskillnader i fattade beslut. Beroende på resultatet av översynen kan det bli aktuellt att se över införande av genusneutrala

ärendedragningar, det vill säga att handläggaren som berättar om ärendet inte informerar övriga handläggare om den sökande är kvinna eller man.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Ett gott bemötande genomsyrar verksamheten

Förväntat resultat

Alla enheter arbetar aktivt med bemötande gentemot invånare, sin målgrupp och gentemot varandra som medarbetare. I de fall där resultat för bemötande finns i stadens brukarundersökningar ökar resultatet i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter upprättar en bemötandeplan i vilken tillgänglighet ingår. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-03-31

Nämndmål:

Verksamheten är fri från diskriminering

Förväntat resultat

Invånare, brukare, andra som tar del av verksamheten och anställda har lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Dialog med medborgare om demokrati och diskriminering. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-10-31
Fem enheter hbtq-certifieras.	2015-01-01	2015-12-31
Förutsättningarna för inom vilka verksamhetsområden och hur könsbaserad statistik kan redovisas undersöks.	2015-01-01	2015-09-30
Utbildning i interkulturellt förhållningssätt för medarbetare genomförs. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Verksamheten är jämställd

Förväntat resultat

Beslut om insatser är oberoende av kön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Beställarenheten funktionsnedsättning ser under en månad över om det finns några könsskillnader i beslut av insatsen ledsagning	2015-01-01	2015-03-31
Beställarenheten äldreomsorg ser under en månad över om det finns några könsskillnader i beslut av insatsen särskilt boende.	2015-01-01	2015-03-31
Vuxenenheten ser under en månad över om det finns några könsskillnader i beslut om insatsen boendestöd samt öppenvårdsinsatser för missbruk.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Medarbetarfrågor

Jämställdhet- och mångfaldsarbete

Förvaltningens verksamhet ska präglas av mångfald och vara fri från all form av diskriminering. Det gäller i arbetet utåt mot brukare, omsorgstagare, anhöriga och medborgare och det gäller i arbetet och rollen som arbetsgivare. Förvaltningens utgångspunkt är att mångfald berikar och att alla oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter i kontakten med förvaltningen.

Under året ges chefer och medarbetare utbildning i interkulturellt förhållningssätt för att motverka intolerans och diskriminering. Dessutom genomförs utbildning om barnkonventionen och barns rättigheter.

Förvaltningens mål och inriktning för mångfaldsarbetet ur ett arbetsgivarperspektiv framgår av mångfalds och jämställdhetsplan 2013-2015 enligt bilaga. Alla enheter har till uppdrag att följa upp målen i planen med sina medarbetare på en arbetsplatsträff enligt förvaltningens årshjul för samverkan och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Förvaltningens chefer utbildas i kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att den enskildes kompetens är avgörande vid rekrytering och att ingen diskriminering sker.

Inför den årliga löneöversynen genomförs en lönekartläggning. Kartläggningen utgår från aktuell lagstiftning samt diskrimineringsombudsmannens riktlinjer och är ett viktigt verktyg i det aktiva arbetet med att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön, förmåner och andra anställningsvillkor mellan kvinnor och män.

Heltid

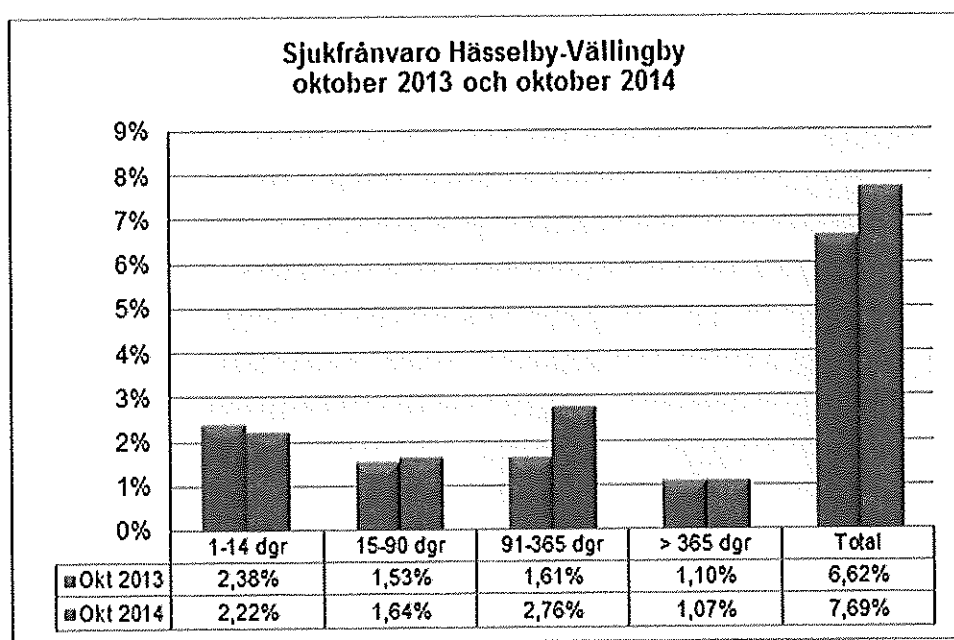
Rätt till heltid och trygga arbetsvillkor är en prioriterad fråga. Deltidsanställdas önskemål om utökad tjänstgöringsgrad kartläggs löpande och utökad arbetstid erbjuds kontinuerligt där så är möjligt. Uppföljning görs av registrerade önskemål och berörda chefer kontaktas för att se över möjliga heltidslösningar. Merparten av de som arbetar deltid finns inom äldreomsorgen och förskola fritid och kultur. Uppföljning i december 2014 visade att 78 av de 160 som arbetar deltid inom äldreomsorgen önskar heltid. Möjligheten att erbjuda dessa personer heltid försvåras av den förväntade överkapaciteten inom hemtjänsten. Inom förskola fritid och kultur önskar 30 av 83 deltidssamarbetande utökad tid. Bedömningen är att minst hälften av dessa kommer kunna erbjudas heltid. Under 2014 erbjöds alla med ofrivillig deltid inom

parkleksverksamheten heltid, totalt 14 personer. Inom övriga verksamheter finns ingen ofrivillig deltid. Heltid är alltid norm vid nyanställning och inga delade turer finns inom äldreomsorgen.

Sjukfrånvaro och hälsa

Arbetet med att sänka sjukfrånvaron prioriteras av såväl förvaltnings-, avdelnings-, och enhetsledning. Analys av kort- och långtidssjukfrånvaro genomförs av förvaltningens tvärprofessionella stödteam och redovisas kontinuerligt till förvaltnings- och avdelningsledning. Det strukturerade arbetet med regelbunden uppföljning av sjukfrånvaro- och åtgärdsplaner på enhetsnivå fortsätter. Enheter med hög sjukfrånvaro prioriteras med tätare uppföljningar och insatser. Alla chefer ska enligt sjukfrånvarorutinerna ha telefonkontakt med sina medarbetare redan den första sjukfrånvarodagen och individuella planer tas kontinuerligt fram för sjukskrivna medarbetare.

Förvaltningens korttidssjukfrånvaro är relativt låg medan den långa sjukfrånvaron har ökat. En HR-resurs avsätts för att särskilt fokusera på arbetet med att höja frisknärvaron och driva det hälsofrämjande arbetet. Förvaltningen kommer under året titta närmare på eventuella samband mellan hög sjukfrånvaro och olika yrkesgrupper inom förskolan och äldreomsorgen. Det är angeläget att tidigt fånga upp signaler/orsaker till ohälsa och därför fortsätter utbildning för chefer i tidiga signaler. Dessutom anordnas frukostmöten där chefer ges möjlighet till stöd i olika frågor kring sjukfrånvaro och rehabilitering.

Källa: Sweco

Riktlinjer för hälso- och friskvårdsarbetet finns sedan tidigare liksom friskvårdssubvention och ramavtal med olika friskvårds- och hälsoleverantörer. Samtidigt fortsätter förvaltningen att erbjuda olika typer av dans- och motionspass på flera platser i stadsdelen. Nätverket av hälsocoacher fortsätter sitt uppdrag med hjälp av hälsopedagog från företagshälsovården. Hälsocoachernas uppdrag är att tillsammans med respektive enhetschef planera och driva på det hälsofrämjande arbetet utifrån enhetens hälsoplan.

Förvaltningen startar i början av året ett pilotprojekt med schemalagd hälso- och friskvård på fyra enheter, Hässelby hemtjänst, plan 2 på Koppargården, Försörjningsstödsenheten samt en förskoleadress. Syftet är att se om ökad möjlighet att ta ut friskvård i strukturerade och schemalagda former påverkar sjukfrånvaro och upplevd hälsa. Syftet är också att skapa ökad medvetenhet och ansvarstagande kring de faktorer som lägger grund för ett hållbart arbetsliv. I projektet vidgas begreppet hälsa- och friskvård till fler aktiviteter än traditionell friskvård.

En nyckelfaktor i allt arbete kring sjukfrånvaro och hälsa är medarbetare och chefer som är engagerade i planering och utveckling av verksamheten och som ges möjlighet till delaktighet, ansvar och personlig utveckling. Medarbetare som engagerar sig i verksamhetens utveckling är ett av förvaltningens nämndmål som kommer att följas upp med olika indikatorer och aktiviteter.

Personal och kompetensförsörjning/förändringar

Förvaltningen hade i november månad 1541 anställda varav 1411 var tillsvidareanställda. Av totala antalet anställda var 87 % kvinnor och 13 % män. 19 % (261) av de tillsvidareanställda arbetar deltid, motsvarande andel bland tidsbegränsat anställda är 17 % (22).

Cirka 11 % (169) av förvaltningens anställda är 60 år och över. Medianåldern i förvaltningen är 47 år bland tillsvidareanställda och 38 år bland tidsbegränsat anställda.

Fördelningen av antalet anställda mellan verksamheterna är:

	2013	2014
Gemensam service	36	38
Individ och familj	229	270
Förskola, fritid och kultur	639	656
Äldre och funktionsnedsatta	624	577
Förvaltningen totalt	1528	1541

Källa: Infoview och WinLas

Chefs- och kompetensförsörjning säkerställs bland annat genom det årliga medarbetarsamtalet där medarbetarnas intresse för utveckling och vilja till större ansvarstagande stäms av. I dialog kartlägger chefen medarbetarens kompetens och får ett underlag till kommande kompetensutvecklingsinsatser. Samtalet utmynnar i en individuell utvecklingsplan och är en del av den samlade kompetensförsörjningsplanen. Under året erbjuds samtliga chefer utbildning i medarbetar- och lönesamtal.

I syfte att stärka det personliga ledarskapet och få en samsyn kring förhållningssätt och ansvar fortsätter förvaltningens ledarsutvecklingsprogram nu med biträdande enhetschefer.

Utbildning och stöd ges till enhetschefer i tydlig kommunikation och budskapsformulering. Annan övergripande utbildning är; systematisk egenkontroll, utbildning och övning inom krisberedskap och kriskommunikation, stöd till budgetansvariga chefer i budgethållningsarbete. En utbildningsplan för samordnade utbildningar inom brand, hjärt- och lungräddning (HRL) och hjärt- och lungräddning (L-ABC) tas fram. Fler verksamheter förses med hjärtstartare och i samband med detta kommer medarbetare få tillhörande utbildning.

Inför stadens införande av projektet Effektiva inköp utbildas berörda medarbetare i inköphantering via web.

En medarbetare deltar i stadens traineeprogram för akademiker som avslutas i februari 2015. Som en del i arbetet med att locka morgondagens ledare kommer förvaltningen anmäla intresse för trainee även under 2015-2016.

Feriearbeten fortsätter erbjudas under såväl sommar-, som höst och vinterlov. Ungdomar med funktionsnedsättning kommer uppmärksammas särskilt. För de flesta ungdomar innebär feriearbetet det första egna mötet med arbetslivet, en möjlighet att skaffa sig värdefull erfarenhet och förståelse av innebörden av att vara självförsörjande. Ferieungdomarna berikar förvaltningens verksamheter och arbetena är en möjlighet att väcka ungdomarnas intresse för att i framtiden arbeta inom stadens verksamheter. Förvaltningen kommer även medverka i stadens övergripande arbete med att skapa fler feriearbeten hos andra offentliga aktörer och privata näringslivet. Det kan till exempel ske i samband med mässor och näringslivsaktiviteter. I december 2014 deltog förvaltningen i en företagsmessa på Hesselby slott och flera liknande informationsmöten planeras. I syfte att marknadsföra och handlägga feriearbeten som en introduktion i arbetslivet är arbetet även fortsättningsvis knutet till personalavdelningen.

Förskola, fritid och kultur

Avdelningen förskola, fritid och kultur har idag 603 tillsvidareanställda och 53 tidsbegränsad anställda. Efterfrågan på förskoleplatser fortsätter att öka och en ny förskola planeras öppna under år 2015.

Andelen förskollärare är 38 %.

Åldersstruktur

Medianåldern bland anställda är 47 år. Ca 11 % (71) är 60 år eller äldre.

Kompetensutveckling/rekrytering

För att kunna erbjuda en förskola av högsta kvalitet uppmuntras medarbetarna till vidareutbildning, bland annat genom Skolverkets förskolelyft. Nya förskolechefer genomgår den statliga rektorsutbildningen.

Förvaltningen ingår i det stadsgemensamma projekt som syftar till att attrahera och behålla förskollärare. En del av projektet består i att tydliggöra karriärvägar, undersöka avgångsorsaker och framgångsfaktorer samt att förbättra kommunikationen om vad staden som arbetsgivare kan erbjuda förskollärare. En bra introduktion är en av förutsättningarna i arbetet med att attrahera fler förskollärare. Förvaltningen avvaktar här stadens arbete med att se över introduktionsprocessen för nyanställda förskollärare.

Medarbetare med två års erfarenhet från förskola erbjuds grundutbildning till barnskötare. Under året genomförs en inventering av antalet förskollärare och barnskötare med kompetens inom områdena genuspedagogik och normkritik för att klarlägga utbildningsbehovet.

En av förskolenheterna fortsätter att delta i projekt övningsförskolor. Projektet innebär att fler lärarstudenter är ute samtidigt på samma förskolenhet och att medarbetare inom enheten

samtidigt ges möjlighet att genomgå olika utbildningar i högskolans regi. Projektet möjliggör en tydligare koppling mellan teori och praktik. Genom olika aktiviteter som handledarutbildning, seminarier och möten har nya former och modeller för kvalitetsarbete utvecklats.

I samarbete med Kulturförvaltningen och biblioteket startade en satsning på utbildning av läsombud under hösten 2014. Denna utbildning som omfattar en personal per förskola kommer att fortsätta under året.

Avveckling/övertalighet

Ingen övertalighet beräknas. Däremot fortsätter avdelningens satsning på att ta emot, introducera och utbilda medarbetare från äldreomsorgen som anmält intresse för arbete inom barnomsorg. Det är en del i det förvaltningslokala arbetet för att undvika övertalighet inom äldreomsorgen. Hitintills har ett tjugotal medarbetare gått över till förskoleverksamheten och än så länge har fem av dem påbörjat utbildning till barnskötare.

Äldre och personer med funktionsnedsättning

Avdelningen för äldre och funktionsnedsatta har idag 555 tillsvidareanställda och 22 tidsbegränsat anställda.

Åldersstruktur/pensionsavgångar

Medianåldern bland anställda är 48 år. 12 % (70) av avdelningens anställda är 60 år eller äldre.

Kompetensutveckling/rekrytering

Utbildning av omvårdnadspersonal är en fortsatt prioriterade fråga. Aktuellt är både grundutbildning för att uppnå vårdbiträdeskompetens och utbildning för att höja kompetensen hos vårdbiträden till undersköterskor. Förvaltningens målsättning är att vid all rekrytering endast anställa omvårdnadspersonal med undersköterskeutbildning. Ambitionen är även att öka antalet medarbetare med Silvia-syster kompetens inom demensomvårdnad.

Under 2015 startar en utbildningsinsats för att höja kompetensen inom området städ.

En särskild utvecklingsinsats pågår för ett 20-tal medarbetare som har svårt att klara kraven på dokumentation. Syftet är att dessa personer ska erhålla en skräddarsydd utbildning utifrån sina individuella behov.

Vid Vällingby hemtjänst pågår rekrytering av en biträdande enhetschef. I övrigt planeras ingen annan rekrytering än eventuell ersättningsrekrytering till beställarenheterna.

Avveckling/övertalighet

En överkapacitet motsvarande ungefär sju heltidstjänster finns inom den kommunala hemtjänsten. Överkapaciteten motsvarar i dagsläget ca 7 heltidstjänster. Under 2015 fortsätter det förvaltningslokala arbetet för att undvika att överkapaciteten inte övergår till en reell övertalighet. Under 2014 har ett 20-tal medarbetare inom äldreomsorgen med barnskötarutbildning eller intresse för arbete inom barnomsorg beretts plats på olika förskolor som en del i detta arbete. En annan del av detta arbete är att ha kontroll över antalet vikarier. De kommunala utförarenheter inom avdelningen använder sig av systemet Vikariebanken för att boka vikarier. Systemet bygger på att vikarierna själva registrerar vilka datum de finns

tillgängliga och därigenom möjliggörs för båda parter en effektivare bokningsprocess. Systemet ger en överblick över vikariebehov och vikarieanvändning under månaden och underlättar uppföljning både på avdelnings- och enhetsnivå.

Någon upphandling av kommunal verksamhet inom avdelning planeras inte under 2015.

Individ och familj

Avdelningen har 270 anställda, varav 215 har tillsvidareanställning.

Åldersstruktur/pensionsavgångar

Medianåldern på avdelningen är något lägre (43 år) än i förvaltningen som helhet.

15 % (40) av avdelningens medarbetare är 60 år eller äldre.

Kompetensutveckling/rekrytering

Under 2014 hade avdelningen en hög personalomsättning bland socialsekreterare vilket medfört ett fortsatt stort rekryteringsbehov. I syfte att fånga upp orsaker till varför socialsekreterarna väljer att avsluta sin anställning erbjuds de avgångssamtal med HR-konsult. Förvaltningen fortsätter aktivt följa upp och fokusera på olika åtgärder för att försöka minska personalomsättningen. Ett nytt lokalt introduktionsprogram har arbetats fram. I introduktionsprogrammet ingår bland annat att efter tre månader följa upp upp synpunkter för att kunna åtgärda eventuella brister. Förvaltningen samarbetar med andra stadsdelar och ingår även i den grupp som ser över möjligheterna att arbeta fram ett gemensamt introduktionsprogram/mentorsprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare i staden.

Utbildning genomförs för resurspersoner inom det psykosociala arbetet.

På avdelningen finns ingen medarbetare som arbetar ofrivillig deltid.

Avveckling/övertalighet

Ingen övertalighet beräknas.

Gemensam administration/service

Avdelningarna har 38 anställda.

Åldersstruktur/pensionsavgångar

Åldersstrukturen är relativt hög inom avdelningarna. Medianåldern är 55 år. Ca 29 % (11) av medarbetarna är 60 år och äldre.

En organisationsöversyn har genomförts inom avdelningen för ekonomi och stadsmiljö och har utmynnat i ett förslag där enheterna teknik och service och lokal och park samordnas under ledning av en enhetschef.

Kompetensutveckling/rekrytering

Under 2015 kommer en HR-konsult med inriktning hälsa och hållbar rehabilitering rekryteras samt en enhetschef till avdelningen ekonomi och stadsmiljö. Tjänsten som handläggare av feriearbeten permanentas och utökas med handläggning av praktikanställningar. Rekrytering till tjänsten upphandlare vakanshålls tillsvidare. I övrigt planeras ingen rekrytering utöver ersättningsrekryteringar.

Avveckling/övertalighet

Ingen övertalighet beräknas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Aktivt Medskapandeindex	79	82	År
Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	14 %	100 %	År
Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats		fastställs 2015	År
Andel utrikes födda chefer i staden		fastställs 2015	År
Ledarskapsindex	76	78	År
Motivationsindex	80	82	År
Sjukfrånvaro	6,4 %	4,4 %	Tertial
Sjukfrånvaro dag 1-14	2,14 %	tas fram av nämnden	Tertial
Styrningsindex	81	82	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldre- och barnnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldre- och barnnämnden ta fram stadsövergripande insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.	2015-01-01	2015-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Förvaltningen erbjuder ungdomar feriearbeten

Förväntat resultat

Alla enheter tar emot ferieungdomar. Antal ferieungdomar som erbjuds feriearbeten ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska ta emot ferieungdomar.	2015-01-01	2015-12-31
Förvaltningen erbjuder feriearbeten under sommar-, höst- och vinterlov.	2015-01-01	2015-12-31
Ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete. (Program för delaktighet - 5)	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Förvaltningens arbetsplatser har en hållbar och god arbetsmiljö

Förväntat resultat

Sjukfrånvarotalet minskar, medarbetarna har en bra arbetssituation och årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet följs.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som uppger att de har en bra arbetssituation.	55 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska arbeta utifrån årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet	2015-01-01	2015-12-31
Alla enheter ska ha en hälsocoach som tillsammans med enhetschef planerar enhetens hälso- och friskvårdsarbete.	2015-01-01	2015-12-31
Alla enheter ska i samarbete med personalavdelningen följa upp sin handlingsplan för att minska sjukfrånvaron och öka frisknärvaron.	2015-01-01	2015-12-31
Andelen medarbetare med ofrivillig deltid följs upp kontinuerligt.	2015-01-01	2015-12-31
Förvaltningen ska analysera, åtgärda och följa upp personalomsättningen.	2015-01-01	2015-12-31
Projekt "schemalagd hälso-/friskvårdstid" ska genomföras på fyra enheter	2015-01-01	2015-12-31
Förvaltningen genomför ledarskapsutbildning för biträdande enhetschefer.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Medarbetarna engagerar sig i verksamhetens utveckling

Förväntat resultat

Verksamheten utvecklas och förbättras kontinuerligt, idéer tas tillvara och det råder ett bra arbetsklimat på arbetsplatsen. Uppföljning sker kontinuerligt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som uppger att de är med och bidrar med nya idéer till verksamhetens utveckling.	66 %		År
Andel medarbetare som uppger att man på arbetsplatsen följer upp det man gör för att utveckla verksamheten	60 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska under året i mindre grupper vid APT-möte diskutera innebörd och uppföljning av målen i verksamhetsplanen.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Barnkonventionen som slår fast att alla barn, oavsett bakgrund, har egna rättigheter ska genomsyra allt arbete. Fyra av artiklarna i barnkonventionen är grundläggande och ska alltid beaktas i frågor som rör barn. Dessa handlar om att alla barn har samma rättigheter och lika värde, att barn har rätt till liv och utveckling, att barn har rätt att komma till tals i frågor som berör honom eller henne och att barns bästa ska beaktas i alla beslut som rör dem. Inom förvaltningens verksamheter innebär det bland annat att barn ska ges möjlighet att uttrycka sin mening i frågor som rör barnet och barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. Förvaltningen fortsätter arbetet med barns delaktighet i frågor som rör dem genom att i ärenden träffa och samtal med barn utifrån deras förutsättningar. Barns bästa beaktas i alla frågor som rör ett barn och hans eller hennes behov. För att ytterligare uppmärksamma barns behov och rättigheter läggs under året fokus på att öka kunskapen om barnkonventionen och dess syfte.

Under 2014 startade projektet Utökad samverkan kring barnfamiljer där föräldracoachernas uppsökande arbete bland barnfamiljer är en viktig del. Föräldracoacherna fortsätter utveckla samarbetet med barnhälsovården för att nå ut till föräldrar, bland annat för att öka medvetenheten om barnkonventionens innehåll och barns rättigheter.

Under 2014 har en utbildning om att vara förälder i Sverige tagits fram. Utbildningen ger kunskap om föräldraskap, barns rättigheter, jämställdhet och samhället. Utbildningen som innefattar fem tillfällen planeras genomföras två gånger per termin.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barnkonventionen genomsyrar allt arbete

Förväntat resultat

Kunskapen om barnkonventionen är väl förankrad i verksamheten. Barns behov uppmärksammas i allt arbete. Barn och unga kommer till tals i utredningar och vid uppföljning av insatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En checklista tas fram för att uppmärksamma barnens situation i familjer med ekonomiskt bistånd.	2015-01-01	2015-08-31
Uppföljningar genomförs regelbundet i verksamheterna för att säkerställa att barnkonventionens intentioner beaktas i enskilda beslut.	2015-01-01	2015-12-31
Utbildning för medarbetare om barnkonventionen och barns rättigheter.	2015-01-01	2015-06-30
Utbildningar i föräldraskap erbjuds.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer förstärks med information och utbildning till medarbetare, myndigheter och andra samverkanspartner. Personer som utsatts för våld i en nära relation erbjuds samtal enskilt eller i grupp. En särskild funktion arbetar med stöd till personer som utövar våld. I alla utredningar av vuxna som utsatts för våld eller vuxna som utövar våld finns ett tydligt barnperspektiv. Barn som bevittnar våld erbjuds stöd i form av samtal enligt metoden Trappan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten		tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Våld i nära relationer förebyggs och motverkas

Förväntat resultat

Personer som utsatts för våld i en nära relation samt våldsutövare är nöjda med det stöd de fått. Familjer som fått stöd uppger att våldet har minskat eller upphört.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En årsplan för information och utbildning till personal, myndigheter och samverkanspartner tas fram.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Stockholm skall vara en tillgänglig stad för alla. Förvaltningen ska verka för att förbättra tillgängligheten inom stadsdelsområdet och bidra till en bättre stadsmiljö för alla exempelvis genom tillgängliga parkvägar, parkbänkar, strandbad, bryggor, trappor, lekplatser och plaskdammar. Möjligheten att anlägga fler badbryggor och badstegar ska undersökas. Förvaltningen söker medel för tillgänglighetsinvesteringar bland annat för att tillgänglighetsanpassa parkvägar, lekplatser, badplatser, parkbänkar och trappor i Hässelby och Vällingby. Förvaltningen bevakar i samband med remissyttranden över detaljplaner och annan lokal- och regional planering att tillgänglighetsaspekten beaktas i den fysiska planeringen av stadsdelsområdet. Under året gör förvaltningen en översyn av de egna lokaler som används av invånarna för att vid behov öka tillgängligheten. De tillgänglighetsaspekter som främst beaktas är fysisk tillgänglighet, bemötande och skyltning.

Omsorg av god kvalitet

Enskilda med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att vara delaktiga i utredningen av sina behov och rätt till sökta insatser. Utredningen ska vara rättssäker, hålla hög kvalitet och genomföras i enlighet med metoden DUR (Dokumentation, Utvärdering, Resultat). Förvaltningen fortsätter att fokusera på att den enskilde ska få kontinuitet i kontakt med handläggaren, detta görs dels genom att organisera arbetet med myndighetsutövning i välfungerande team och att fortsätta arbetet med att bibehålla den låga personalomsättningen. All myndighetsutövande personal håller sig uppdaterad med rättstillämpningen genom att ta del av domar från olika instanser och beslut från tillsynsmyndigheter. Barnperspektivet beaktas alltid inför beslut.

Alla brukare ska ha inflytande över sin vardag. Att kunna påverka sin vardag är ett steg mot att bli mer självständig. Enheterna utvecklar sina verksamheter efter de analyser de gjort av resultaten i brukarundersökningarna. Förutom dessa undersökningar arbetar enheterna med direkt kommunikation för att ta tillvara brukarnas synpunkter och förslag till verksamhetsutveckling. Ett sätt för brukarna att vara delaktiga och påverka är genomförandeplanen. Alla brukare ska ha en genomförandeplan och enheterna arbetar kontinuerligt med att utveckla brukarnas delaktighet efter var och ens förutsättningar.

Förutom att arbeta på individnivå med delaktighet har de boende på grupp- och servicebostäder olika former av råd eller möten. Gruppboendena ska samverka med varandra under året och se över hur de ytterligare kan utveckla metoder för delaktighet.

Alla brukare har rätt att känna sig trygga. Personlig assistans och grupp- och servicebostäder fortsätter med sitt trygghetsarbete. Personalen har samtalat med brukare om vad trygghet är för var och en och tagit del av resultaten från brukarundersökningen och utefter det arbetar personalgruppen med att sammanställa och analysera svaren. Analysen ligger sedan till grund för utvecklingen av verksamheten så att brukarna ska fortsätta att känna sig trygga i sitt boende och i kontakten med personalen. Personalen arbetar kontinuerligt med att utveckla verksamheten utefter den information de har om brukarnas behov och önskemål.

Uppföljning och dokumentation

Insatser och planer ska följas upp regelbundet tillsammans med den enskilde. Förvaltningen ser över att utredningar, beslut och annan skriftlig information är utformade på ett begripligt

och enkelt sätt. Tolk används vid behov. För att säkra kvaliteten följs utförarna i egen regi och på entreprenad upp enligt en frågemodell framtagen av staden. Frågorna rör bland annat dokumentation, ledningssystem och personalens kompetens.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	85%	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	68 %	68 %	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	55 %	tas fram av nämnden	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	tas fram av nämnden	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	85 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	83%	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpta hinder	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Brukarna är delaktiga i utformningen av sin vardag

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen på frågan avseende delaktighet ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ser över hur brukarna kan bli mer delaktiga i planeringen och utförandet av insatser och hur och när de utförs.	2015-01-01	2015-06-30
Enheterna utvecklar former för brukarinflytande. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Brukarna är trygga i sitt boende

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen på frågan avseende trygghet i sitt boende ska öka i jämförelse med föregående år.

Nämndmål:

Stadsmiljön och förvaltningens lokaler är tillgängliga

Förväntat resultat

Tillgängligheten till förvaltningens lekplatser, parker och badplatser ökar. Fler av förvaltningens lokaler är tillgänglighetsanpassade i högre grad.

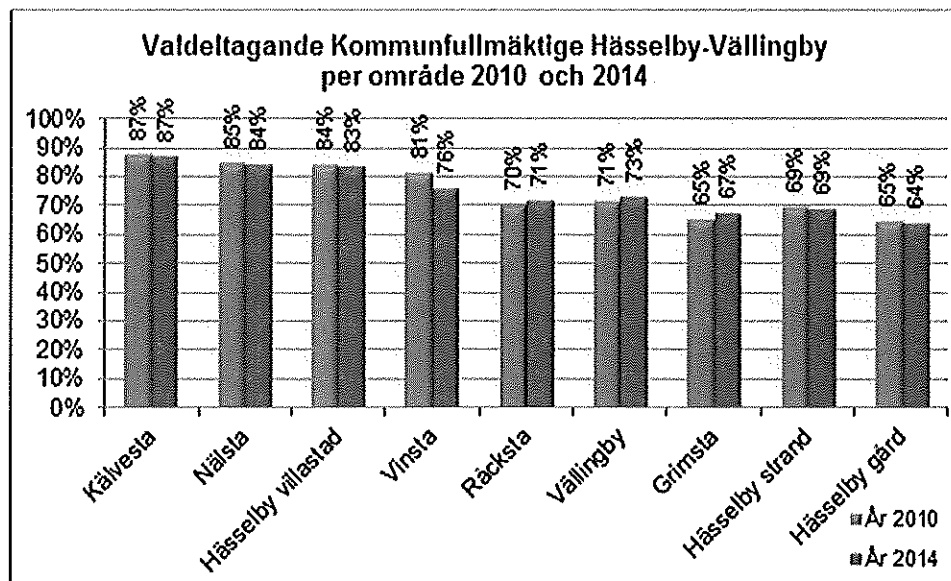
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inventera om hörselslinga kan installeras i fler möteslokaler. (Program för delaktighet - 2)	2015-01-01	2015-12-31
Hänsyn tas till tillgänglighetsaspekter vid parkupprustningar. (Program för delaktighet - 7)	2015-01-01	2015-12-31
Förbättra tillgängligheten i förvaltningens reception. (Program för delaktighet - 1)	2015-01-01	2015-06-30
Inventera tillgängligheten i konferens- och möteslokaler. (Program för delaktighet - 1)	2015-01-01	2015-02-28
Öka tillgängligheten i lekplatser inom stadsdelsområdet. (Program för delaktighet - 7)	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Demokrati och inflytande

I Hässelby-Vällingby har valdeltagandet till Kommunfullmäktige sjunkit något sedan föregående val 2010, från 75,3 % till 74,9 %. I samtliga valkretsar har valdeltagandet till Kommunfullmäktige ökat förutom i Yttre västerort i vilken Hässelby-Vällingby, Spånga och Kista ingår. Hässelby Gård är bland det tio valdistrikt med lägst valdeltagande, av drygt 540 valdistrikt, i hela kommunen. I de områden i stadsdelen som har ett lågt valdeltagande är andelen invånare som haft ekonomiskt bistånd högre, ohälsotalen är högre och inkomsterna lägre än i områden med högt valdeltagande. Den sammantagna bilden tydliggör att behoven ser olika ut i stadsdelens områden och att förvaltningen därmed behöver anpassa demokratiarbetet. En trend är att allt färre röstar i stadsdelar med redan lågt valdeltagande (Sweco).

Källa: Sweco

För att öka invånarnas inflytande och på längre sikt öka valdeltagandet ska förvaltningen under året öka dialogen med och informationen till invånarna. För att säkerställa att arbetet med demokrati och inflytande bedrivs på ett strukturerat och samordnat sätt kommer förvaltningen även att inrätta två tjänster som arbetar dedikerat med dessa frågor. Under 2014 inrättades medborgarvärdar och medborgarservice (numera medborgarkontor) i projektform. Delar av dessa projekt permanentas och finansieras under året av särskilda medel för demokrati- och utvecklingsarbete.

Medborgarkontoret och medborgarvärdarna informerar invånare om hur de kan påverka sin stadsdel genom medborgarförslag och deltagande på dialog- och informationsträffar. Medborgarkontoret fortsätter erbjuda invånarna stöd att fylla i dokument och att lämna synpunkter till olika myndigheter. Medborgarvärdarna fångar dagligen upp synpunkter och behov hos de som bor och verkar i stadsdelen och hänvisar till rätt instans eller vidarebefordrar informationen till andra verksamheter i förvaltningen. Mötesplatsen Bibblerian, där medborgarkontoret finns, fortsätter att utvecklas. En inventering av de olika samverkansformer som pågår med föreningslivet ska genomföras.

Det arbetet som under 2014 påbörjades för en ökad dialog med ungdomar i stadsdelen fortsätter. Under 2015 avser förvaltningen att i samverkan med skolor och fritidsgårdar utveckla dialogen med ungdomarna för att involvera ungdomarna i stadsdelens utveckling.

Förvaltningen kommer att öka informationen om hur man som medborgare kan påverka genom medborgarförslag och medverkan vid samrådsmöten. Samarbetet med Funktionshinderrådet och Pensionärsrådet utvecklas i syfte att ge råden större möjlighet till delaktighet i viktiga planeringsprocesser. Råden bjuds in för en dialog kring hur arbetet kan utformas.

Kommunikation

Förvaltningens kommunikation är tydlig och tillgänglig. Kommunikationen bidrar till att nå verksamheternas mål och möjliggör för invånare att få insyn i verksamheten och veta hur de kan påverka och få inflytande. Förvaltningen ser över möjligheten att ta fram en

informationsfolder som beskriver stadsdelsförvaltningens ansvarsområden och invånarnas möjlighet att påverka.

En enhetlig och genomtänkt kommunikation är viktig för att säkerställa att invånare får den information de behöver och har rätt till. Samtliga enheter ska därför se över sitt kommunikationsmaterial och sina kommunikationsvägar och återkoppla till kommunikationsfunktionen för råd och stöd i förbättringsarbetet. Förvaltningen ska även se över möjligheten och där det finns behov ta fram information på andra språk än svenska för att säkerställa att invånarna får den information de behöver. Tolk används vid behov inom den fortlöpande verksamheten. Förvaltningen arbetar också kontinuerligt under året med att hålla information på webb och intranät aktuell och tillgänglig. För att erbjuda invånarna möjlighet till information och dialog på flera olika sätt och för att nå ut till olika målgrupper utökar förvaltningen sina externa kommunikationskanaler med ett digitalt nyhetsbrev och en Facebook-sida.

En god intern kommunikation lägger grunden och skapar förutsättningar för en tydlig och aktiv kommunikation externt. Kommunikationsstödet till enhetschefer ökar därför. Enhetschefer utbildas och får stöd i tydlig kommunikation och budskapsformulering. Kommunikationsmaterial i form av presentationer och budskapsplattformar tas fram i samband med nya viktiga policys, riktlinjer och andra större dokument. Detta skapar enhetlighet över förvaltningen och underlättar för enhetschefer i kommunikationen med sina medarbetare.

Nämndmål:

Kommunikationen och informationen är tydlig och tillgänglig

Förväntat resultat

Invånare, föräldrar, anhöriga och andra som tar del av verksamheten anger att de får tillräcklig och tydlig information. Andelen medarbetare som anger att de har tillgång till den information de behöver i sitt arbete ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter håller information på webb och intranät uppdaterad och tillgänglig. (Program för delaktighet - 2)	2015-01-01	2015-12-31
Alla enheter ser över sitt kommunikationsmaterial och sina kommunikationsvägar.	2015-01-01	2015-06-30
En extern folder om stadsdelsförvaltningen och om hur invånare kan påverka tas fram.	2015-01-01	2015-03-31
En struktur skapas för att ta fram internt kommunikationsmaterial i samband med nya viktiga policys och riktlinjer.	2015-01-01	2015-06-30
Förvaltningen utser en ansvarig för att information och kommunikation görs tillgänglig. (Program för delaktighet - 2)	2015-01-01	2015-01-31
Förvaltningen utökar sina externa kommunikationskanaler med ett digitalt nyhetsbrev och en Facebook-sida	2015-01-01	2015-04-30
Personal inom socialtjänst, förskola och barnhälsovård erbjuds föreläsning om förhållningssätt till kulturella skillnader.	2015-01-01	2015-12-31
Stadens program för stöd till anhöriga 2012-2016 implementeras på alla enheter.	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildning och stöd för enhetschefer i tydlig kommunikation och budskapsformulering	2015-01-01	2015-12-31
Varje enhet ska vid första tillfället för föräldramöten, anhörigråd och motsvarande fånga upp synpunkter på hur kommunikationen fungerar och kan förbättras.	2015-01-01	2015-06-30

Nämndmål:

Medborgarna deltar i den demokratiska processen

Förväntat resultat

Andelen medborgarförslag ökar. Ungdomarnas medverkan i demokratiprocessen stärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska inventera samverkansformer med föreningsliv och organisationer.	2015-01-01	2015-06-30
Funktionshinderrådet och Pensionsrådet bjuds in till dialog om hur samverkan kan utvecklas och stärkas.	2015-01-01	2015-03-31
Mötesplatserna inkluderar ungdomar i planeringen och framtagandet av aktiviteter.	2015-01-01	2015-12-31
Ungdomar deltar i planering av nya mötesplatser för unga.	2015-01-01	2015-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Kulturombud finns vid förvaltningens utförarenheter inom avdelningen för förskola, fritid och kultur respektive för äldre och funktionsnedsatta. Ombuden träffas regelbundet för att planera kulturaktiviteter på till exempel gruppboenden och förskolor. Nya arbetssätt utvecklas för att fånga upp önskemål av kulturaktiviteter i verksamheten.

Barns rätt till kultur och estetiska uttryckssätt är ett prioriterat område under perioden och ska genomsyra förskolans verksamhet. Kultur, estetik och eget skapande är en integrerad del i leken och lärandet. Förskolorna ska säkra barns rätt till eget skapande och kulturell delaktighet. Detta görs bland annat genom att varje förskola har ett kulturombud och att barnkulturplanen Kultur i ögonhöjd implementeras i alla enheter under våren.

Enligt nämndens riktlinjer kan de lokala föreningarna två gånger per år ansöka om föreningsbidrag från förvaltningen. Dels kan ett verksamhets- och aktivitetsbidrag sökas för föreningar som vänder sig till äldre, funktionsnedsatta och socialt utsatta grupper dels kan ett kulturbidrag sökas av alla föreningar. Ett krav är att föreningarnas arrangemang är öppna för allmänheten och drogfria. På Bibblerian på Hässelby torg kan föreningar hyra lokaler för egen verksamhet och för aktiviteter som riktar sig till allmänheten.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter		fastställs 2015	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barnen upplever och utövar kultur i förskola och parklek

Förväntat resultat

Andel nöjda föräldrar avseende barns kulturupplevelser ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolor och parklek redogör för hur verksamheten arbetar för att nå målen enligt programmet Kultur i ögonhöjd.	2015-01-01	2015-12-31
En kick-off genomförs som ett första steg i implementeringen av programmet Kultur i ögonhöjd.	2015-01-01	2015-06-30
En lokal handlingsplan utifrån programmet Kultur i ögonhöjd tas fram.	2015-01-01	2015-05-31

Nämndmål:

Kulturutbudet är i förvaltningens verksamheter är mångsidigt och tillgängligt

Förväntat resultat

Barn, unga, vuxna och äldre i förvaltningens verksamheter erbjuds ett varierat kulturutbud.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Formen för ansökningsförfarandet av förenings- och kulturbidrag ses över.	2015-01-01	2015-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Under 2015 finns inga verksamhetsupphandlingar planerade. Under hösten kommer nämnden ta ställning till att eventuellt upphandla och/eller förlänga avtal med olika enheter i början av 2016. Stadens upphandlings- och konkurrenspolicy ska revideras. Utgångspunkten för den nya upphandlingspolicyn är att kvaliteten i verksamheterna ska stärkas och de anställdas rättigheter värnas. För att undvika oseriösa aktörer ska staden arbeta enligt Vita jobb modellen och det krav som ställs på en huvudleverantör ska också gälla för underentreprenörer. Detta innebär bland annat att staden ställer krav på kollektivavtalsliknande villkor och sociala åtaganden som att erbjuda arbete till långtidsarbetslösa. I de upphandlingar som eventuellt kommer genomföras kommer policyn att tillämpas.

Under hösten påbörjas implementeringen av det nya webbaserade systemet Effektivt inköp i form av projektgrupp och översyn av funktioner inför driftsättning i maj 2016. Staden inför Effektivt inköp successivt vilket innebär att inköpen sker via så kallad e-handel. Syftet är bland annat att uppnå ökad ramavtalstrohet, kostnadsbesparingar för verksamheten och förbättrad uppföljning. Förvaltningen kommer utbilda medarbetare inom LOU-avtal avseende varor och tjänster.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	las fram av nämnd/styr else	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafikenämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Tydliga kvalitetskrav ställs och de anställdas rättigheter värnas vid upphandling.

Förväntat resultat

Upphandling sker i enlighet med Vita jobbmodellen/ stadens policy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Adekvata tillgänglighetskrav ställs vid upphandling av varor och tjänster (Program för delaktighet - 1)	2015-01-01	2015-12-31